РАDȢЛ VII

DЕЛА АФФȢМАЦЇ.

НȢВЕЛЛЪ ІСТОРІКЪ

Ѕкоасъ din Istoria Църеĭ-Ромъпещĭ

а веакȢлȢĭ XVI.

Ші

Традȣсъ ꙟn Ромꙟнеще

DЕ

S. ANDРONIK.

БȢКȢРЕЩЇ.

Ꙟn Тіпографіа КоллеџіȢлȢĭ St. Saва.

1846.

ROMANIA

Ȣna din чeлe de къпetenie фачерĭ de вine aлe вiртȣцiĭ, este пesокоtinцa морцiĭ.

Montaigne.

Oamenіĭ sînt аша de simплi, къ ачела кареле воieще a ѫпшела афлъ tot d'ауна пе оаре-чine кареле se лаsъ a фi ѫпшелat.

Machiavel.

Viaцa oamenilор марĭ se терminъ mat tot d'ауна прin-тр'о трагedie.

Julien.

I.

SOSIPEA ЛА РЪМNIK.

> А крҷца пе tрьdъtорі
> este de a se esпҷne ла tрьdaре.
>
> Pimento.

Ла анҷл 1529, прintр'о фрҷmoasъ sѣаръ de примъваръ, timпҷл ера кҷрat ші ҷн ҷшор zефір mішка фрҷnzеле арборілор пе вірфҷріле mҷнцілор. Лҷна арцinta аккоперішеле пҷоълор кладірі але mъnъstipiї Pîmnікҷлҷї, ші tъчерѣа natҷреї нҷ ера ѧntрерҷnтъ dекът прin кънtарѣа ҷнор фраці ші прin sгomotҷл че фъчѣа пъzitорҷл tрътънd челе din ҷрmъ веріці.

— Че minҷнatъ sѣаръ, zise пъzitорҷл adpesъndҷ-sъ кътре ҷн фрate че'л ѧnsoцѣа:

— Черҷл е фрҷmos, steлеле ѧnsъ вestesк оаре-че estраордinар; de кънd am sosit ачі вързҷнѣ чінчі stеле къzънd ші de dоъ орі цінъtҷл вҷфніцеі ръsҷнъ d'a stъnга noastръ.

— Пъринte, noї щim прѣа віне къ tҷ ещі ѧmвъцаt ѧн apta de a превеsti віitорҷл, ші къ tҷ щії пенtрҷ че ценіҷл чел ръҷ ал віжеліілор лъкҷеще asҷнра Волканҷлҷї, ші пенtрҷ че dҷхҷрі алве se афлъ пе

stънка Koziel; eȣ крez ɪnsъ къ astъ sꙇарь пȣtem dормi лiniщiцi.

— Бȣфпiца кънtъ шi а трея оаръ, zise фраteлe Ефрem прivind черȣл.

— Аша dар е о прea ȣрitъ кobiрe цiпъtȣл ачеstei пасърi?

— Ачеsta е ȣп цiпъt de блеstem, фраte пъzitор, е ȣп цiпъt de moаpte шi de stinцере, este mai ехо ал tȣпчiлор de вечi. Ва фi пeste кȣрънd trei-zечi шi шапte de ani de кънd Радȣл чел mаре mȣрi. Хеi бiпe! еȣ възȣȣ ɪп sꙇapa mорцii sале чiпчi stеле кăзънd шi бȣфпiца цiпънd ɪаръшi de trei орi.

— Ɪпtр'аdевър, пърinte Ефрem, 'mi ai фъгъdȣit съ'mi повеsteщi moаpteа mареlȣi Радȣ, шi требȣе съ о щii прea бiпе пеntрȣ къ ai фost прieteпȣл ачеstȣi Прiпц?

— Чine'цi а sпȣs къ еȣ am фost прieteпȣл ачеstȣi Прiпц?

— Dар se ворбеще astфел de sфiпцia ta шi de релацiiле че ai авȣt кȣ dънсȣл къ....

— Тачi, Бadeo, zise Ефрem кȣ глас tаре шi арънкънd о къȣtъtȣръ de фок асȣпра пъzitорȣлȣi ɪmпietрit.

Ачеsta аȣzind ачеastъ порȣпкъ seверъ, шi simцind къ рȣшеаца перъбdърii sаȣ шi а mɪпiei копрinsese ображii ɪпtреворбitорȣлȣi съȣ, sokoti къ е mai кȣ minte а реintрa ɪп кiлiа sа, кънd Ефрem se ашезъ ɪп кȣрte пе о бразdъ de верdеацъ, шi se пȣse а чiti оаре-каре membrane ла sлаба лȣminъ а лȣпеi.

Ефрem ера ȣп om ɪпалt шi фрȣmos, авънd, ɪп тръsȣрiле sале шi ɪп de обще ɪп toаtъ а sа персоа-

нъ, ачел tiп daчiк, пе кареле нȣ афлъ чiне-ва ꙟп zілеле noastpe de кът ꙟп мȣнцiĭ мiчiĭ-Валахiĭ. О-кюл съȣ̆ албастрȣ, акоперit de о цѣпъ блоndъ шi крѣцъ, da фisionomieĭ sале о tentȣръ sълбатекъ шi ꙟntpeпpinzъtoape карѣ ера pidiкatъ прin dȣл-чѣца zъмбетȣлȣĭ sъȣ̆ шi прin мажestatѣ фрȣ-moaseĭ sале фрȣнцiĭ. Тръsȣрiлеĭ авѣ чева de se-вер, ꙟnsъ de пpietenos, de хотъръtop, de dȣлче. Din кънd ꙟп кънd, кȣ toate ачestѣ, daка перъб-dapѣ sаȣ̆ мъniа фъчѣ sъĭ фѣрбъ sъnцеле лȣĭ, къ-ȣtъtȣpaĭ ера de фок, шi deвенѣ tepiбiл шi ꙟnspъĭ-мꙟntъtop. Върstа ĭĭ apџintase барба, брацȣл sъȣ̆ ꙟn-sъ нȣ пepdȣse ꙟнкъ nimiк din вiгоарѣ жȣнецеĭ шi тъпȣѣ кȣ о desъвꙟршitъ ꙟndemъпаре лапчѣ шi тъчюка.

Dȣпъ че чiti мемврапеле че авѣ ꙟnaintѣ sa, ле пȣse кȣ релiџiozitate ла пепт ꙟп ꙟndoitȣра хаĭнеĭ sале de лъпъ, апоĭ se ꙟntinse пе верdѣцъ, кȣ toate къ поаптѣ ꙟnaintase шi къzȣse фоарte мȣлtъ ропъ. Ел se афла аколѣ de кътъ-ва време, кънd se възȣ а se stрекȣра пiпъ ла dъnsȣл ȣп фел de фапtasmъ пѣгръ шi коколошitъ карѣ, кȣ ꙟпгрiжiрѣ ъmблеtȣлȣĭ еĭ ар фi tpas ꙟndatъ asȣпръĭ въгарѣ de sѣмъ а лȣĭ Ефрем, прin sȣnetȣл пашiлор шi прin фꙟшiitȣpa хаĭнеĭ еĭ чеĭ гpoѕолапе.

— Nimiк нȣоȣ̆, Ефреме?

— Ꙟнкъ нȣ.

— Кieiле?

— Бadѣ doapme.

— Че'мĭ пасъ daка Бadѣ doapme. Порцiле sînt deskise?

— Eȣ am deskis алтеле; п'авеа гріжъ: asta e tреаба mеа.

— Чеа maĭ adънкъ tъчере, Ефреmе; ачеаstъ mіш-каре tребȣе sъ фіе skъпatъ din окіĭ tȣtȣлор. Кȣm вор sosi, tȣ ꙟĭ веĭ kondȣче ꙟn аппарtamentеле mеле, mъ ꙟпцелеції?

— Tȣ aĭ фі фъкȣt maĭ біne sъ фі pemas ꙟn kame-pa ta, бъtpъпȣле, zise Ефpem, daкa din nепорочі-ре niskарва фраців вор фі deшепців ꙟнкъ, tотȣл ва фі пеpdȣt.

Ла ачесте кȣвinte бъtpъпȣл se пеpdȣ pрin гале-pііле mъпъstipiĭ ші tоtȣл peintpъ ꙟn tъчере.

Лȣпа se askȣnsese. Atȣnчĭ se aȣzi ꙟn depъptape ȣn галоп pрinit; Ефpem aцintъ ȣpeкea, se skȣлъ ші zise:

— A! eatъĭ!

Anoĭ ꙟnaintъ кȣ пашĭ de лȣп ꙟn лȣнгȣл zidȣлȣĭ піпъ ла кіліа лȣĭ Badea, ꙟĭ лъ фȣріш кіеіле каре ераȣ аnроапе de кълътъиȣл пъzitорȣлȣĭ ші se ꙟn-dрептъ къtре поарtъ. Sгomotȣл пашілор каілор se апропіа кȣ репеzічиȣne; Ефpem deskise ȣn лакът, anoĭ doъ, кънd o mъпъ de фер se пȣse asȣпра лȣĭ ші stpiгъ:

— Ax! tpъdъtорȣле!

Ефpem tpase atȣnчĭ ȣn лȣнг пȣmпал, ꙟл фъкȣ sъ лȣчеаskъ ꙟn окіĭ nепорочіtȣлȣĭ пъzitор ші ꙟĭ zise:

— Tъчере, saȣ mоарtе!

Поарta se deskise ші doĭ кълъреців intpaръ.

Кȣ toate ачеstea stpiгъtȣл лȣĭ Badea фȣ aȣzit пъ-пъ ꙟn кіліііле кълȣгърілор. Ꙟndatъ tot кіновіȣ фȣ ꙟn пічіоаре, ші чеĭ doĭ stpeinĭ възȣръ кȣ mapea лор mіpape къ sекpetȣл sosipeĭ лор фȣ tpъdat.

Ефрет ера ꙟнфȣріat. Арȣнкъ о кътътȣръ ꙟн-spъĭmꙟntoape sпpe Бadȣa, ші ꙟнкреції бȣza ꙟntp'ȣн кіп кȣm sъ nȣ'шĭ askȣnzъ mꙟnia. Кȣ toate aчestȣa, dȣпъ кꙟtева minȣte, tpъsȣpiле лȣĭ penpiimindȣшĭ toatъ a лор блъndeце, лȣъ mꙟna челȣĭ maĭ бътpꙟn din stpeinĭ o sъpȣtъ ші stpigъ:

— Фраціілор! aчesta e ȣн denozit sфinцit пе ка-реле Dȣmnezeȣ nі'л tpimite ꙟn zidȣpiле noastpe. Saлȣtaці пе Пpinцȣл Радȣл VII кърȣіа воĭ a'цĭ жȣ-pat кpedinцъ!

Фрацiĭ венipъ a se ꙟнкіna Пpinцȣлȣĭ; поар-ta апоĭ se peꙟнкise кȣ mape sгomot; фie-каре ꙟшĭ лȣъ dpȣmȣл ла кілia sa ші totȣл peintpъ ꙟn тъчере.

Dȣпъ ȣн чeas, toate лȣminеле кіновіȣлȣĭ фȣръ stinse, афаръ de чea din камера Егȣменȣлȣĭ.

Аколо se афла Пpinцȣл, фіȣл съȣ, Егȣменȣл ші Ефрет. Чел din тꙟіȣ тъsȣpa saла кȣ mapĭ пашĭ, ші toatъ фisionomia sa авеа ꙟntinъpipea ȣneĭ прео-кȣпації sфꙟшiitoape; niще гроase пікътȣpĭ de sȣ-doape къdeaȣ dȣпъ фpȣntea sa; бȣzeлеĭ tpemȣpaȣ de o mішкаре конвȣлsівъ ші кътътȣpaĭ ера ацintа-тъ ꙟn жos. Фіȣл съȣ Влad, жȣне ка de вре o doъ-zeчĭ anĭ, шedea пе diван ші se аpъta asemenea adꙟnkat ꙟn профȣnde рефлексiĭ; nічĭ o mішкаре nȣ tpъda кȣpsȣл ideiлор saле; ꙟnsъ din кꙟnd ꙟn кꙟnd ꙟнфiцea deцetеле пе mꙟnepȣл съbieĭ saле ші skꙟpш-nea dinцiĭ ка ȣн om ꙟn desnъdeжde. Егȣменȣл ші Ефрет, ꙟn пічioape лꙟнгъ ȣшъ, esaminaȣ aчeastъ sчenъ тъкȣtъ; niще ꙟнкреціtȣpĭ de перъбdape ші цeцере se ꙟnsemna пе фpȣntea лор, ꙟnsъ eĭ nȣ кꙟte-

za кȣ toate ачеstѣ съ adpeseze вpe о ворбъ побiлi-лор лор oaspeцï.

— Sꙟntem noï ꙟn singȣранцъ aiчï? stpigъ de oda-tъ Радȣл.

— Мъріа Та, zise Ефрем къ severitate, Ꙟнъл-цimѣ Та тъ кȣноащï шi еȣ sъnt aiчï.

— Те кȣnoskȣ, ещï aiчï, о щiȣ вine, dap tȣ aï nesokotit кȣ toate ачеstѣ чѣ maï ꙟntꙟiȣ din порȣн-чiле меле: sekpetȣл!

— О ꙟntꙟмпларе непревъzȣтъ, Мъріа Та!

— О! о въz прѣ вine, zise Радȣл askȣnzꙟndȣшï капȣл ꙟn mꙟïniле sале, еȣ нȣ maï am приетенï, еȣ нȣ maï am аппъръторï! еȣ тъ лъsasem ꙟn кредiнца ta, Ефреме!

— Мъріte Doamne, еȣ 'цï am жȣpat кредiнцъ, шi воiȣ фi кредiнчios жȣpъmꙟntȣлȣï меȣ. Dap de че astъ въпȣiалъ?

— De че? de че aщï кълȣгърï addȣнaцï ꙟn кȣpte? пentpȣ че astъ пȣблiкацiе офiцiалъ a sosipeï меле? пentpȣ че astъ ꙟнкiпъчiȣне siлitъ? нȣmaï Егȣме-нȣл шi tȣ tpeвȣia sъ щiцï ачеst sekpet. Sꙟnt пep-dȣt!

— Пiepdȣt! о нȣ! stpigъ Влad tpъгꙟndȣ'шï saвia, нȣ, пъpintеле меȣ! Мȣнцiï ноштpiï аȣ petpaцepï не-stpъвътȣte, noï вom авѣ, sпре а не sпpiжini, вpa-целе вiтежiлор ноштpiï цъpanï шi saвia мѣ, кȣm о прецȣещï tȣ, taïкъ? ѣ apde а мерџе sъ вiziteze inimiле връжташiлор ноштpi.

— Чine ва пȣtѣ sъ вie а te къзta, Прiнцȣле, zise Егȣменȣл кȣ stȣpȣipe, ꙟn petpaцepiле singȣpa-teче а ле ачеstȣï кiновiȣ? кape профан ва кȣteza

sъ mѫпжеаskъ кȣ вѫрфȣл sъбіеї zidȣріле sакре а
ле ачеstȣї edіфічіȣ? каре е ачела че ва пȣtea ѫп-
фрȣnta блеstemȣл бisеpічіі?

— Еї кȣtezаръ а tръda пе Пріnцȣл лор, zise Влаd, вор кȣteza преа лesne а tръda asemenea ші бisеріка. Ле требȣе sѫнџе, еї вор sѫнџе, tigrіі, ші пentrȣ че sъ нȣ ле dъm? Е destȣл de кѫnd фȣџim din naintea a doї tiкълошї вѫnzъtорї; sъ addȣnъm кѫцї-ва din вiteжiї ноштрiї, sъ ѫnтърim ачеste zidȣрї, ші бірȣinцa saȣ moaртеа віе sъ пȣе ȣn sфѫршit ла ачеste ѫndoeлї nекontenite.

— Sъ не батem! кȣ о mѫnъ de oamenї addȣnaцї ѫn прiпъ, кȣ кѫцї ва кълȣгърї, sъ не батem..... ва sъ zікъ sъ не жертфіm!

— Еї біне, аша! sъ не жертфіm ші sъ mȣрim, stрігъ Влаd; ѫnsъ а mȣрі апърѫndȣse, ръsбȣnѫndȣ'шї, іатъ sinгȣра moaрtе вредnікъ de Радȣл ші de фіȣл съȣ!

— Sъ ащептъm, Владе, sъ крȣцъm sѫнџеле Роmъnілор.

— Ка sъ ведem пе ȣрmъ кȣргънd ал nostrȣ sȣбт sекȣреа гъdеї! Sъ не батem, tаїкъ; Тȣ te бȣкȣрї de ѫnкредереа ші dрагоstеа naцieї; о administраціе ѫnцелеаптъ ші џȣstъ te'аȣ фъкȣt а фі nȣmit пъріnтеле народȣлȣї, ші tалentеле tале політіче te'аȣ фъкȣt а фі nȣmit izбъвitорȣл лȣї; de вom къdеа noї, цара deвine пашалік tȣрчеsк, interesȣл църії о чере а te апъра пе tine ші interesеле sале.

— Пріnцȣл meȣ, zise Ефрem, konspiratoрії нȣ щіȣ ѫnкъ nimiк desпре sosірea вoastrъ ѫn ачеste zidȣрї; ші нȣ о вор афла mȣлt, пъdъжdȣesк, пеn-

трȣ къ негрешіt кълȣгърiĭ нощріĭ нȣ вор tръda se-
кретȣл. S'ащептъм ꙟn лiniще пȣвеллеле че zioa de
мъĭne не ва adȣче. Ла ꙟnтъмплъріле de ерĭ, ам
възȣt кът de лesne-крezътор е нороdȣл; ȣn semn,
ȣn кȣвънt поate фi de ажȣns, кȣ ажȣторȣл лȣĭ Dȣm-
nezeŭ, sпре a pestatopnічі бȣna орънdȣiалъ.

— Nічĭ бȣna орънdȣiалъ, nічĭ sigȣранџа tpoнȣ-
лȣĭ нȣ se вор pestatopnічі, пе кꙟt капіĭ de партіdȣрĭ
вор esista, zise Влad.

— Dака нороdȣл ва intра ꙟn кȣрsȣл datopieĭ sале,
нороdȣл ꙟnsȣшĭ ва фаче dpentate.

— Dpentatea нороdȣлȣĭ ꙟnтърътat е asemenea de
грozавъ ка шi мъnia, zise Раdȣл, шi dака апȣкъ
de гȣstъ din sъnџеле револȣџіілор, sчептрȣл нȣ е
maĭ мȣлt atȣnчĭ de кът о жȣкъріе пе каре о фаче
sъ se ꙟnвъртeaskъ dȣпъ плакȣ'шĭ ꙟn мꙟіnile Прin-
џȣлȣĭ.

— Eĭ bine! stpigъ Влаd, eŭ воiŭ skъпа ȣniversȣл
de ачeste doъ monstрȣрĭ!

Zікънd ачеstea, жȣнеле ꙟшĭ кобоpꙟ гласȣл; о крi-
snaџie первоаsъ ꙟĭ ꙟнкреџі фрȣнtea; пептȣл sъŭ бъ-
tea ка пȣлsȣл чел maĭ ꙟnтърътat. Ел semъна ꙟntр'-
ачеst moment кȣ ȣn om кареле bisеazъ плъчерĭ шi
кареле апоĭ se афлъ sȣбt inфлȣinџа ȣнȣĭ bis грozав,
кареле se пердe din ілȣzie ꙟn ілȣzie, din ȣтопie ꙟn
ȣтопie; ера ꙟntpistapea шi мꙟnia zȣгръвite пе tръ-
sȣріле феџеĭ sале; ера о жȣмътate de лакрътъ ав-
sорвітъ de фокȣл џенеĭ sале; ера віаџа, ера моар-
tea пе каре ел воiа, пе ȣна ка sъ факъ а ꙟмбобочi
флоарea, пе чеa-лалтъ ка sъ о факъ а se ȣska.

II.

РАDȢЛ ШІ ФІȢЛ SЪȢ*.

Sіліnцеле реџілор spре а ѫmпърітъmі
копіілор лор cimmimente віртоase,
пȣ pot контрабалапса пȣ ачелса але
кȣрtizaнілор че воеsкȣ але ѫmпърtъші
віцiȣл.

Sismondi.

Ѫntре deoseбiтеле флорї че аȣ ѫnzmълtat кътmпȣл політік ал Валахіеї, Радȣл VII лȣчеще de о фрȣmoasъ stрълȣчіре; sȣппȣs ѫnsъ ка тоцї Прінцiї ачещiї църї врълчоаселор інtріцї але целозіеї ші а ле inвidieї, n'авȣ порочірса а'шї реаліza прожетеле віне фъкътоаре че meditase. Кȣ toate ачестеа, кȣ toate къ пȣmеле sъȣ пȣ se афлъ sкȣлпtat ѫn marmȣръ, ші istopia пȣ 'їа рідікат о колопъ de nemȣріре ка лȣї Мірчеа ші лȣї Міхаїȣ вітеazȣл, Радȣл dела Аффȣmацї требȣе а фі віȣ ѫn inimile тȣтȣлор Рȣmъпілор, къчї daка, кȣ toate sіліnцеле, нація пȣ 'шї а афлат toatъ neatѫрпареа sа, ел аȣ mѫntȣit чел пȣцін dрептȣріле църіï; ші daка пȣ а реконstрȣit edifічіȣл soціал, чел пȣцін а попріт de а фі sȣрпат. Цара Ромъпеаскъ, ѫn епоха кѫnd Ра-

dꙋл фꙋ nꙋmit Прінц, ера din toate пърціле ко-
прinsъ de кътре армііле лꙋĭ Мехмет Бею̆, џенерал Тꙋрк, кареле амбіціона ел ꙟnsꙋшĭ tронꙋл, ші ал кърꙋꙗ sкоп ера de a nimiкnічі dрептꙋріле ші неа-
ꙟрнарѣ націеĭ, префъкꙟnd прінціпатꙋл ꙟn паша-
лꙟк. Амбіціа Тꙋркꙋлꙋĭ ера кꙋnoskꙋtъ de toatъ лꙋ-
mѣ, ші se temѣ кꙗр фоарtе пꙋцin къ'ĭ ва deskо-
пері чіневашĭ прожетеле, кꙟчĭ авѣ, пentрꙋ sпрі-
жinірѣ sa, армаte ꙟnsemnътоаре пе каре пꙋtѣ a ле
реꙟnoi фъръ ꙟnчеtаре. Прімеждіа ера кꙋ atꙟt maĭ simцitoape, кꙋ кꙟt къ кꙋражюл Ромъnілор dормі-
ta; къ пороdꙋл, обоsit de ръsбоаеле че неꙟnчеtat sꙋферise, прівѣ кꙋ ꙋn окю̆ непъsътор ꙟnaintъріле Тꙋрчілор; къ енерџіа націоналъ semъna desфіin-
цатъ, ші ꙟn sфꙟршit къ, ꙟn ачеst moment de desnъ-
dежde, nimenĭ n'авѣ кꙋражюл, saꙋ̆ поаtе кꙗр ꙟn-
dръsnѣла de a пꙋne mꙟna пе кꙟрma tребілор. Ца-
ра Ромъnѣsкъ nꙋ maĭ ера de кꙟt o ꙋmбръ a sa; ар фі пꙋtꙋt zіче чінева къ nепоціĭ ші stрепенепоціĭ лꙋĭ Раdꙋ Negрꙋ nꙋ maĭ esistъ, ші къ memopіa ачеstꙋĭ ресбоĭnік a періt ка ші ꙋn віs.

Din пороchіре ꙟnsъ чѣsꙋл фатал nꙋ ера ꙟnкъ хо-
търꙟt a sꙋna. Тъчерѣ църіĭ ера tъчерѣ desnъ-
dеждіĭ; ера ꙋna din ачеле tꙋрбъріĭ de mъnie din пъꙋntрꙋ че se sпарџе кꙋ atъt maĭ tape, кꙋ кꙟt чіне-
вашĭ ле astꙋпъ ші ле рꙋmегъ maĭ mꙋлtъ вреmе; ера ꙋna din ачеле simпtome че вestesк апропіерѣ партіtꙋрілор, ꙋĭtарѣ връжmъшіеĭ, ꙟmпъчюірѣ па-
timелор прінtр'ꙋn tрактат sекреt ꙟnteмеꙗt пе па-
tріотismꙋ̆; ера ꙟn sфꙟршit ꙋna din ачеле лініщіріĭ mергътоаре ꙟnainte a ле віжеліілор. Боеріĭ авꙋръ

куражюл а рупе ачеastъ tъчере ші а se реуnnі ѫn adunaре џенерала, ші, аколо, ѫntр'о глъsуіре, ѫnsърчіnаръ пе Radул dела Аффуmаці, stрълучіt прін stрътошії съї ші віріtuціле sале, а апъра dрепtуріле църіі ші аі sпріжіnі dirnitatea *). Фondул карактерулуї ачеstуї прінц ера франкеца ші seверіtаtea: una din ачеste калітъцї ѫї прічіnуі перdерeа ші чеа-лалtъ реstatорnічіреа naціоnалітъції Ромъnещі. Чеа ѫnтъю dовадъ de patріotismу че dete ел, фу de а пріimi tроnул, пеntру къ atунчі пурпура nу ера, прекуm din nenорочіре а фost фоарte des, un вал прін каре чіnеваші путеа съші askунзъ паtimiле ші ръnіріле sале: Ера о ѫndatоріре sакръ de а'ші аппъра паtріа ші а о mъntуі; ера о adеверіре а simtimentелор sале patріоtічe ші а віецеї sале прівate saу публічe; ера о monedъ карeа пе о парte авеа inskріпціа: Біруіnцъ! іар пе чеа-лалtъ: Моарte!

Istоріkул, каре din nenорочіре n'аре de кът фоарte пуціne dокументе asупра ачещії епохе, seamънъ а nу фі прічепуt чеа че е mаре ші sублim ѫn віаца ачеstуї Прінц кареле, de ші nу ѫntрече пе Міхаю вітeazул ка mаре кънitan, ѫл ѫntрече ка om прівat, ка аппъръtор ші кіар ка mѫntуitор ал църіі; amбіціа повъцуіа пе Міхаю, ші patріоtismул пе Radул; чел din tъю жертфі tot sпре а se mърі

*) Ачеst Прінц окупъ de doъ орі tронул Църії-Ромънещі. Ѫnтъю оаръ nу domni de кът doї anї, ші tребуі а'ші лъsa домnia іntріџілор че'іл desпута; а doa оаръ фу алеs de кътре Боері ка sінгурул че аtунчі путеа sъ аппере ші sъ mѫntуіаскъ цара каре se афла nу adевърат ѫn пръпаstie.

ші а фаче съ tретȣре пороаdеле, чел de ал doiлеа жертфі tot пеntрȣ неаtꙟрпареа паtріеі сале; ачела asiгȣръ пȣtереа sа прin doъ кȣрse пȣse връжмаші-лор sъі, ачеsta реꙟnsȣфлеці о нацiе desnъdъжdȣitъ прin doъ бътълії кꙟштiгate пепt ла пепt; ȣnȣл ȣр-кꙟndȣsъ пе челе din tъȣ трепtе але tроnȣлȣі, а-флъ ꙟndatъ аллiaці пȣtерnічі карії ꙟі ꙟntind mъna, іар чел-лалt нȣ ꙟntꙟmпinъ din toate пърціле de кът нороаdе slъбite, чершind елле кіар ꙟnsȣші а-жȣtорȣл strein, ші, афаръ de toate ачеstea, кȣ toa-tъ mікшорimea mіжлоачелор, кȣ toatъ нефолоsin-ца аліацілор, кȣ toatъ tікълошia ꙟntрȣ каре se а-фла націа ꙟntреагъ, Раdȣл se ресбоi ші ꙟntoapse паtріеі сале drептȣріле пе каре воіа а і ле рidiка ші креditȣл пе каре ера ameninцatъ ал перde. Фъръ kontраdiкціе, Раdȣл dела Аффъmаці este ȣn mаре бърбаt.

Sкопȣл meȣ нȣ прiвеще de лок de а'і deskрі віа-ца, ꙟnsъ, dака slабȣл meȣ глаs поate а фаче а se аȣzi ꙟn miжлокȣл вꙟрtежнȣлȣі актȣал, воїȣ фі поро-чit къ am пȣtȣt adȣче ачеstȣі Прінц, ал кърȣіа нȣme este maі акконеріt de ȣіtаре, ꙟnкінъчіȣнеа de рекȣноштінцъ че se кȣноаще чінева dator віртȣці-лор ші slȣжбелор sале.

Фiȣл sъȣ Вlаd ера, ка чеа maі mаре парte а жȣ-нілор, іȣte, sirȣр de sine ꙟnsȣші, mꙟndрȣ de еksтe-ріорȣл sъȣ; ел se кредеа sпріжinitорȣл паtріеі ші кіар ȣn mаре бърбаt, пеntрȣ къ фȣsese ꙟn вреme de maі mȣлte лȣnі ка ȣn ostaціȣ ла Konstantinoпол. Ера ȣn жȣне фрȣmos, кърȣіа нȣ'і лiпsеа таленте-ле; іȣбіа віаца актівъ, ші нȣ'і плъчіа de кът ꙟn

тiжлокȣл бътълiiлор saȣ ла пiчоареле amanteĭ sале. Taţъsъȣ пъръndȣĭ преа фъръ esперiiнцъ ꙟнкъ sпре а'ĭ ꙟкреde вре о ратȣръ ꙟnsemnъtoаре din але administpaцieĭ, se мȣлцȣмiа ал форма пе кът se пȣtea ꙟn ачеле времĭ греле шi плiне de tȣлбȣрърĭ. Прiвiгереа че se esерчiта ꙟn прiвiнца лȣĭ ера фоарte пȣцiнъ sпре ал попрi а'шĭ da sлобоd кȣрs ꙟнклiнърiлор sале de doъzечĭ anĭ, шi dȣпъ кȣм ачеаsta se ꙟntъмплъ маĭ ла toate Кȣрцiле, лiнгȣшitорiĭ se ꙟntречеаȣ а'ĭ хрънi patiмiле, ꙟn лок de а ле stinџе фокȣл. Кȣртezanĭĭ ꙟĭ ръtъчiserъ iмаџinaцiа, шi ꙟл орбiserъ asȣпра вiitорȣлȣĭ sъȣ. Din порочiре ел авеа о inimъ бȣнъ, ла мiшкърiле кърiа ел se лъsa маĭ totdaȣna, шi ачеаsta фъчеа а'ĭ фi ертate маĭ мȣлте din ръtъчiрiле sале. Ера ꙟнкъ преа копiл sпре а шĭ пȣtea фаче о idee despре лȣме; ел о аффла фрȣмоasъ, пентрȣ къ 'ĭ о deskpiaȣ шi'л фъчеаȣ а о веdea фрȣмоasъ; нȣ креdea intpiцiлор, шi tръdареа'ĭ se пъреа аша de грозавъ къ нȣ вреа нiчĭ sъ о ꙟнцелеагъ. Ачеаstъ din ȣрмъ tръsȣръ de карактер ера о моштенiре d'а dрептȣл dела tатъл sъȣ, ера ꙟnsъ ꙟnsoцitъ de atъta неꙟнгрiжiре, de некȣноштiнцъ de вiацъ шi ꙟn ачееашĭ време de амор пропрiȣ, къ нȣ пȣtea фi пентрȣ dънsȣл de кът ȣн isвор de непорочiрĭ.

Radȣл прiвеа кȣ грiже карактерȣл тънdрȣ ал фiȣлȣĭ sъȣ; se siлi ꙟn маĭ мȣлте рънdȣрĭ ал addȣче ла ꙟнцелепчȣне шi прȣdенцъ, ꙟnsъ повецелеĭ н'авеаȣ de кът ȣн пod ефемер, din прiчiна ȣшȣрiнцеĭ бъꙗtȣлȣĭ.

III.

De mȣлt ꙟnкъ Влad se ꙟmпpietenise кȣ doĭ oamenĭ de ȣn карактер ꙟпжosit шi intpiгant. Ȣпȣл, Postелnікȣл Dpъгan, авеа о фiĭкъ пе кареа щiȣ а о skoate ла bedepe, шi Влad афлъnd amорȣл ꙟn inima ачещiĭ жȣпе фечоаре, se арȣнкъ орбеще ꙟn брацеле еĭ. Amъndoĭ невinоваци шi жȣnĭ, amъndoĭ некȣnoskъnd віаца de кът прin iллȣziiле minчinoase каре факў съ креазъ ꙟnкъ ла ферiчiре, sпрiжinindȣsъ ꙟn visъpiле лор ȣtoпiче se юбiaў кȣ atът maĭ mȣлt кȣ кът къ ера пеntpȣ amъndoĭ ꙟntъюл amор. De къte opĭ dȣmбръвiле че ꙟnкȣџюръ Търговiщеа аȣziръ sȣspiпеле лор шi жȣръmintеле лор; de къte opĭ ꙟmбътъndȣsъ de pesпiрацiiле лор, de zъmбetеле лор, de къȣtъtȣpiле лор tъкȣte, ꙟmплetiчindȣsъ ка doĭ жȣnĭ арборĭ карiĭ ꙟшĭ ammesteкъ pamȣpiле шi фрȣnzeле лор, жȣпiĭ пощрi аманцĭ ацintaў черȣл шi semъпа къ'л кеamъ але прокȣра о datъ о ферiчiре maĭ desъвършitъ; пеntpȣ dъпшiĭ natȣра ера maĭ zъmбitoape, ȣnda maĭ лimпede, кънtареа пъsъpiлор maĭ dȣлче; sinгȣpъtъцiле челе maĭ профȣnde ле прiчiпȣꙗ mȣлцȣmipiле челе maĭ neasemъnate; atȣnчĭ nimiк nȣ'ĭ опреа de a pꙟde, de a фаче небȣniĭ, de a жȣра ȣпȣл алtȣꙗ dpaгoste шi de a se юбi; пеntpȣ къ nimenĭ n'аȣzea бътъnd inimiле лор, nȣ bedea pȣшindȣsъ ꙟndatъ обpажiĭ лор sȣбt о прiвiре saў sȣбt ȣn ȣшор sȣnet de sъpȣtъtȣpiле лор; ꙟn sфършit, еĭ simцeaў къ ачeastъ natȣръ tъкȣtъ ера о легътȣpъ ꙟntpe чер шi еĭ, шi, кънd sборȣл вре ȣпор пasъpĭ тiшка фрȣnza stȣфoasъ, кредeaў къ въd a se арътa ȣn ꙟnџер че венеа a ȣni destinaцia лор.

Радѕл, кърѕна deseле ліпsірї ші distракції а ле фіѕлѕї sъѕ пѕ'ї skъпа din ведере, фъръ кѕ toate ачеstea sъ поатъ deskопері обжетѕл пasіѕnії saле, sokoti de кѕ minte а ꙟndatора пе Влаd а'шї deskide inima кътре dъпsѕл, sпре а пѕtea ꙟп sфършit diріже ꙟѕцеала ші пеꙟпчеркареа върstеї saле.

— Владе, ꙟї zise ел, din пепорочіре требіле църіїї тъ ꙟmпресоаръ atът ꙟп кът фѕꙟѕ siлit а ѕїta прівігереа че'цї ера de требѕінцъ; ꙟпкѕпцꙟѕрат de ліпгѕшіторї ші кѕртеzanї каріїї te ꙟѕбеskѕ astъzї пеntрѕ къ ещї фіѕл Прінцѕлѕї, ші каріїї тъїпе вор фі гъzії тъї, dакъ іnтересѕл лор о ва чере, флоріле че віітор ѕл seamъпъ а'цї фъгъdѕі, se вор skітба ꙟп spinї гітпошї пеntрѕ tine.

— Dар de че ast преатбѕл? taїкъ.

— Пеntрѕ къ tѕ крезї къ ачела кареле 'цї а dat zілеле пѕ е вредпік de а'ї ꙟпкреde секретеле тале; пеntрѕ къ, пѕ пѕmaї te dепъртеzї de dъпsѕл, dар ꙟпкъ te temї de кътътѕріле лѕї, пеntрѕ къ ла върsta ta ѕп жѕпе требѕе а ѕрта sфатѕрілор пъріntелѕї sъѕ, ші ꙟп sфършit пеntрѕ къ tѕ semenї а тъгъdѕі sъпцеле Басарабілор каре чірkѕлъ кѕ toate ачеstea пріп вінеле tале. Владе, tѕ ꙟѕбещї, ші ꙟѕбещї кѕ ѕп amор de доъzечї de anї, кѕ ѕп amор кърѕна tѕ аї ꙟпкіпат esistinца ta, кърѕна аї фъгъdѕіt віаца ta, ші кѕ каре tѕ astфел te' аї indentіфікат ꙟп кът цestѕріле цї, гласѕції, кътътѕрації, ꙟпtр'ѕп кѕвънt чеа маї тікъ din тішкъріле tале е ꙟпtіпъріtъ de patima чеа маї ꙟѕte.

Ла ачеste кѕвіnte жѕпеле рѕші.

— Аторѕл, о ціїѕ, adъогъ Радѕл, este пльчереа

жѕпецеї; este o patimъ de каре nічї ѕпѕл din noї nѕ skапъ, ѫnsъ ea аре trебѕinцъ а фі ѫndрептатъ ка чеде din тъпѕ пasѕрї але копілъріеї, фъръ de каре ea арde, оптоаръ ші nimiкnічеще ка трънnetѕл.

— Іллѕmineazъ ѫnsъ ка фѕлцерѕл, zise Влad.

— Каре лѕчеще ѕn minѕt, spре а фаче а se simцi ші маї mѕлt ѫntѕпеrікѕл профѕnd че акkоперъ паtѕра, adъогъ Радѕл. Кѕ кът аморѕл е маї ѫте, кѕ atът цine маї пѕцin, кѕ atът е маї пѕцin sinчер; маї nainte de a'ші da чіневаші inima требѕе а mъsѕра inima persoanei пе каре ел ѫбеще, пентрѕ къкъіnца е фоарте маре кънd веde чіневаш къ обжеtѕл dragostei sале nѕ ера вреdnік de simпtimenteле че авеа пентрѕ dънsѕл.

— Еѕ am ѫndestѕлъ трѕфіе ші simпtiment de mine ѫnsѕmї, sпре а nѕ'мї da inima ла о фіінцъ невреdnікъ de mine, zise Влad.

— Astфел жѕdекъ totdaѕna жѕnії; амореаzа лор лі se паре чеа маї фрѕmoasъ, чеа маї desъвършітъ ші чеа маї вреdnікъ dintре фемеї, о щіѕ ачеаsta, am авѕt върsta ta, ѫnsъ atѕnчї еѕ nѕ ерам ка tine обжеtѕл къѕtътѕрілор ѕпѕї прinцinat ѫntрег, нічї пѕntѕл de aцintаре а ѕнеї нацiї ѫntреџї къріа ѫї плаче а'ші ѫnsemna kondѕita dѕпъ а ачелѕіа че ea веde пе tron, saѕ dѕпъ а ачелора че'л ѫnкѕпцѕръ. Noроаdеле таїтѕцеаzъ обічеѕріле челор marї, ші чеї marї каріі ѫnцелег datoрia че ле este impѕsъ требѕе а'ші stъпъnі patimiле, пентрѕ къ пѕблікѕл маї totdaѕna ле афлъ.

— Пѕблікѕл? Dар аморѕл meѕ а ръmas конченtrat ѫn mine ѫnsѕmї, ші dака пѕблікѕл ѫл афла,

Мъріа Та аĭ фі фost фoapte порочit, taĭкъ, ȣрmънd шi eл ачestȣĭ esemплȣ aл meȣ.

Ла ачeste кȣвinte че фъкȣръ пе Прінцȣл съ офteze, жȣнеле se skȣлъ, se апропіe de ȣше, tatъсъȣ ꙟnsъ ꙟл опрі.

— Влаdе, tȣ din непорочіре нȣ m'aĭ ꙟнцелеs; еȣ am a maĭ ворбі кȣ tine; ꙗцĭ ꙗр локȣл лънгъ пъріnteле tъȣ. Оаре deвeni eл аша de nesȣферіt къ tȣ нȣ поцĭ пentрȣ кътева minȣte съ'л везĭ? О! кънd aĭ щі tȣ, Влаde, кът te ꙗȣбеsк, кът dopesк a te вedea феріčit, че фрȣmoase вiсъpĭ фак еȣ asȣпра віitорȣлȣĭ tъȣ, ꙟnsъ кънd aĭ щі шi кътъ пeodixнъ ꙟmĭ фачĭ кънd прічепȣ къ нȣ aĭ ꙟнкреdере ꙟm mine.

— Таĭкъ, stрігъ жȣнеле комфȣziat, еȣ am ꙟнкреdере ꙟn tine, ꙟцĭ воꙗȣ sпȣне toate! ꙗȣбеsкȣ, dap, еȣ ꙗȣбеsкȣ пе фіĭка лȣĭ . . . . .

Ꙟnsъ фȣ ꙟntрерȣпt прін sosiрea ȣнȣĭ кȣріер че addȣчеа depeше Прінцȣлȣĭ.

III.

ЕФРЕМ.

Inima карea ape simцimentrл intim ал певіповъціеї saлe, e depapte a кpede лa рътъціле алtopa.

Scheridan.

Padз еші ↑nainte a npiimi пе кзріер. Ел se гръбі a deskide depeшeлe че ↑ї npezenta кpedinчosзл Ефрem плin ↑nкъ de праф ші sзdoape, ле чiti, ші пърз оаре кзm miшкat, фъкъnd ↑nsъ ↑ndatъ a se pisini порії че'ї ↑ntзnека фрзntea, zise:

— Asta nз e nimik, Ефреme; asta e o грешitъ вeste, къчї ачeщї doї боерї sъnt акзm ла кзptea mea.

— ↑nълціmea Ta поate кз toate ачestea a вedea ↑n фелзл кз кapе eз mъ npezentezз ↑nainteцї ші ла граба кълъtopieї mеле, къ simntomeлe че am deskoperit поate a авеа зrmърї npimeждioase пentpз nopod ші пentpз tpon.

— Bom лзa mъsзpї, ↑nsъ nз почiз sъ o фaкз de

къї кънd воїȣ̆ авеа dовеzї maї ꙟnкредinцъtoаре; тъ temȣ̆ sъ nȣ фiȣ̆ nedрепt.

— Мъріа Та! комплоtȣл а ші ажȣns ла ȣn фоарte ꙟnалt град de matoрitate; ші релацііле връжташілор аȣ̆ тȣлтъ ꙟntindере пentрȣ ка sъ nȣ въ гъпdiцї ла sirȣранца Воastръ, ла а tȣtȣлор ачелора че ꙟшї іȣбеsк паtрia, de a ꙟntребȣinца ꙟndatъ тъsȣрї енерџіче, ꙟnsъ sекрete.

— Dар ꙟn sфършit, раппортȣріле че'mї аȣ̆ sosit пъпъ акȣm, nȣ'mї sпȣn de кът de doї каріï ар фi intраt ꙟn релацiї кȣ Владisлав, ші ачещї doї oamenї sъnt кȣ atът maї пȣцin de temȣt кȣ кът къ nȣ sъ бȣкȣръ de nічї ȣn кръdit лънгъ Ромънї, ші къ еї sъnt, ка sъ zік astфел, ꙟn тъїніле меле. Ар фi пебȣnie а гъndi къ ȣn кап de комплот вine а se da ел ꙟnsȣшї ꙟn тъїніле ачелȣїа ꙟmпоtріва кърȣїа конsпіръ, ші къ, sпре а isбȣti maї лesne, s'ар dепърta din локȣл ȣnde комплоtȣл se ȣрzеще.

— Еї веніръ аічї ка sъ addoармъ прівігереа Мъріеї Тале, ка sъ'цї sпiоneze mішкъріле ші ка sъ dea semnалȣл ꙟndatъ че вор креde momentȣл фаворавіл; еї аȣ̆ веnit аічї sпре а'шї фаче партizanї, sпре а'цї лȣа sпріжinitоріï ші sпре а вinde maї din вреme протекціа лор.

— Dар ꙟn sфършit, пentрȣ че toate ачestea? воesк еї троnȣл меȣ̆? віаца mea? saȣ̆ воesк а вinde mішелеще паtрia лор връжташілор?

— Аȣ̆ ші фъкȣto.

— Dовеdeasкъmio чiнева! addȣкъmї корреsпопdinца лор isкълitъ de тъїніле лор, ші atȣnчї воїȣ̆ пȣtea креde ла asemenea грозъвiї! Ромънї sъ вънzъ

patria лор Тѕрчілор! О! Asta nѕ se поate, Ефреme, dѕпъ atъtea къte am фъкѕt!

— Еĭ біне! Dака Ѧпълцimea Та nѕ ieĭ ѧn бъгаре de seamъ челе чеѧцĭ spѕѣ, toate къte aĭ фъкѕt, nimе амбіціошĭ, ѧn къteва zіле ле вор desфііnца, ne вор хръпі indenendinца пentpѕ каре noĭ ne' am бътѕt 300 de anĭ; вор nimікnічі dpentѕріле noastpe, пъdeжdіле noastpe, шi ѧn sфършit вор тъпжі кѕ dефътмъріле лор шi блеstemѕл лор nѕmеле oamenілор пе карiĭ patria кѕ dpent кѕвъnt ѧĭ nѕmeще аппърътoріĭ eĭ.

— Dар astea nѕ sъnt de кът ворбе, Ефреme, eѕ воѣ фаnte. Ѹnde sъnt eĭ? Че фак eĭ?

— Еѕ ѧцĭ воѣ spѕne чеea че am възѕt, Мъріа Та, eѕ am крezѕt ѧnsъ къ о шi щіаĭ, шi къ aĭ шi лѕat тъsѕрĭ. Еѕ am ѕmблat ѧn toate жѕdeцеле de miazъ-zi, шi ѧn опt zіле m'am афлат ѧn ѕртеле лор; am deskoперit плаnѕріле лор; am ѧnцелеs кѕрsеле лор шi am пѕtѕt a тъ конвінце de emminenца primeжdieĭ. Цѣрцѣ e чеntpѕл револтеĭ; о тѕлцime de Тѕрчĭ, sѕбt претекst de релацiĭ de комерчѣ, aѕ inondat къtева жѕdeце шi о армie aщеantъ апроаnе de Рѕхчѣк, momentѕл de a коnprinde prinципаtѕл, Мъріа Та maĭ къ n'aĭ skъпаре ѧn mареа Валахie, din Фокшаnĭ ла Търпѕ, din Арцеш ла Бръіла, eĭ aѕ npetѕtindenĭ misionapiĭ лор.

— Аша dap eѕ sъnt prizonieр?

— Dар, Мъріа Та. Dака, ѧntр'ѕn чеas, nѕ веĭ addѕna ѧmпрежѣрѕцĭ sѕпѕшiĭ каріĭ ѧцĭ вор фі ръmas

кредiнчошi, вei девенi жертфа оарбеi Тале ꙟпкредерi.

— Ефреме, съ'мi адѹкъ пе Постелнiкѹл Дръган!

— Мърiа Та, требѹеск҃ капете трѹнкiате!

— Нiчi о датъ! поате чiневашi ꙟнкъ а къщiга ачещi оаменi прiн блъндеце. Еѹ нѹ воеск҃ ка вiiторimea съ зiкъ къ Радѹл де ла Аффѹтацi фѹ ѹн тiран шi гъде ал породѹлѹi съѹ, кънд пѹтеа аi фi пъринте.

— Еѹ кредеам къ лѹкрезi а скоате Цара Ромънеаскъ дiн гѣаръле връжмашiлор, нѹ ꙟнсъ пентрѹ лiмбiле вiiтоаре каре, некѹноскънд симпtimentеле Тале, вор зiче къ аi фост ѹн Прiнц слаб каре нѹ щiѹ нiчi кѣар а попрi ꙟнаintъpiле а доi амбiцiошi. Върsta меа шi слѹжбеле меле ꙟмi ꙟнгъдѹеск҃ ачест лiмбацѹ.

— Еѹ щiѹ преа бiне къ еi сънт амбiцiошi шi intрiганцi, ꙟнсъ ле вом астѹпа гѹрiле кѹ аѹр шi чinsti.

— Кѹ кът ва маi наinte, пѹтеа чiневашi съ черче астъ доктopie; астъзi ꙟнсъ требѹе а стърпi рѫѹл ꙟн ръдъчина лѹi, шi ръдъчina, сънт кътева капете. Мърiа Та воещi бiнеле патрiеi, требѹеск пентрѹ ачеаста фапте ѣар нѹ воinцi, Мърiа Та; шi кѹм веi лѹкра кънд веi фi прiзонiер ꙟн Тѹрчiа саѹ есiлат ꙟн Трансiлванiа? а адѹче пе Дръган аiчi, есте а въ осънdi еѹ ꙟнсѹмi ла моарте шi ал деклара пе ел бiнгътор; ачеаста ва съ зiкъ а мъ фаче ал Востpѹ гъде. Нѹ о почѹ, нѹ о воѹ.

— Еѹ ꙟi воѹ ворбi ка прiнц шi ка прiетен; поате воѹ пѹтеа ал ꙟмmъѣа; поате воѹ пѹтеа аi ꙟнсѹфла

оаре-каре компътimiрi пentрꙋ ачеastъ nепорочitъ Царъ Ромъnеаskъ че абia se ꙟntреmase, шi пе каре о mikъ sгꙋdꙋitꙋръ оаре-каре о ва пꙋnе ꙟn гроапъ; поate къ, кънd ел ва веdеа планꙋл sъꙋ desкоперit, конфꙋziat de блънdеца mеа mai mꙋлt de кът de пелецꙟꙋiреа sa, se ва лъsa de проjетеле sале перфide, шi ꙟn sфършit dака toate ачеstеа вор фi пефолоsitoаре. . . .

— Пꙋmпалꙋл atꙋnчi ꙟл ꙟntреpꙋnse Ефрem, требꙋе пꙋs ꙟn лꙋкраре.

— Ар mai фi ꙟпкъ ꙋn mijлок de пꙋs ла кале, Ефреme; фъкънd а intра фiiкъsa ꙟn фаmiлiа mеа, аш пꙋtеа ꙟmпъка кꙋ ачеаsta аmбiцiа sa кꙋ siгꙋрапца mеа шi бiпеле църii.

— Dака teꙋ ai гъndit ꙟndestꙋл шi бiпе ла ачеаsta, Мърiа Та, пꙋпе-о ꙟn лꙋкраре; еꙋ аш фi креzꙋt ꙟпsъ къ Ꙋпгарiа saꙋ Трапsiлвапiа. . . .

— Тꙋ ai dреptate, Ефреme, asta ва фi ꙟпкъ ꙋn sакрiфiчiꙋ.

Ачеаstъ конверsaцie ар пꙋtеа фаче пе чititор sъ креаzъ къ Раdꙋл ера ꙋn оm фъръ търie de карактер шi кiар фъръ карактер; s'ар ꙟпшела кꙋ toate ачеstеа чiпевашi фоарte mꙋлt шi, ка sъ каzъ ꙟntр'о asemenеа ръmъчiре ар тревꙋi sъ пꙋ кꙋпоаskъ de лок istорiа вieцii лꙋi. Sъnt ꙟmпрежꙋръри ꙟntрꙋ каре оmꙋл чел mai tаре шi mai кꙋtеzътор este певоit а se лъsa ꙟntъmплърiлор шi, орi че търie de воiпцъ аре ꙟnaintеа ꙋпор оаре-каре пресimптimепtе. Афаръ de ачеstеа Раdꙋл ера фоарte бꙋп патрiот шi пꙋ пꙋtеа а intра кꙋ връжmашii sъi ꙟntр'о лꙋптъ de фаць, къчi ар фi adꙋs фъръ ꙟndоiалъ ръsбоiꙋл чiвiл,

нії ар фі прічінѕit о а doa пъвъліре а Тѕрчілор; ѧї пъsa фоарте mѕлt, ера interesѕл църії maї mѕлt de кът ал съѕ, ка пѕtеріле вечіne съ нѕ фіе ла ѧndoѧалъ despre бѕna арmonie а tѕtѕлор партitѕрілор че sфъшіasеръ Цара Роmъneaskъ, ші кѕ tot taблоѕл че ѧї фъкѕ Ефреm de ѧnaintapea репеde ші кіар sпъїmъnтъtoaре а konsпіраtорілор, ел кредеа къ, din sакріфічіѕ ѧn sакріфічіѕ, ва isбѕti а фаче съ такъ nismaшії ші съ se desфіinцеze intpira. Поаte кѕ о zi maї nainte ар фі fost ѧнкъ време.

Ефреm еші кѕ inima ръnitъ, хоtърѧt ѧnsъ а'шї da віаца пеntpѕ прінцѕл съѕ, пеntpѕ къ'л ѧѕбіа преа mѕлt. Ел ера ачела кареле ѧndpentase чеї ѧntъѧѕ пашї аї лѕї Раdѕ, ѧї ѧnsъnѕise аmорѕл паtріеї, ѧї пѕsese ѧnaintea окілор неѧnчеtаt tаблоѕл ворбіtор ші пъtpѕnzъtор ал віртѕцілор лѕї Раdѕл Negpѕ; ел кареле, чел ѧntъѧѕ кънd se ѧntорчеа Раdѕл din ръсбоае вінгъtор, ѧї zъmбіа, ел кареле чел ѧntъѧѕ а mѕлцѕmit лѕї Dѕmnezeѕ кънd боерії аллесеръ ші пѕmіръ de прінц пе векіѕл съѕ школар. Ел ѧї пеннoї atѕнчї жѕръmъntѕл, че ѧn inima sа ѧлші фъкѕse de mѕлt, de аї слѕжі de павъзъ ші de а ѕmплеа пръпъstiile че s'ар пѕteа deskide sѕnt пашії съї, саѕ чел пѕцin, ал попрі de а нѕ se пръвълі ѧntpъnsеле.

IV.

DРЪГАN.

Este пeste пȣtinцъ a фаче sъ askȣлte de dpeптȣл кȣвънt ачеia карії'шї аȣ adoптat ȣп фел de гъпdipe конформъ кȣ intepesȣл лор.

Clement XIV.

Ефpem mepse dap ла Dръгаn, кȣ desъвършіpe хotъръt ал тъsȣpа, maї nainte de ал addȣче ла палat; intpъ фъръ veste ѫп кабinetȣл ачеstȣї боер кареле, simцindȣл, se гръбі a askȣnde оаре-каре хъртiї. Ѫп време че ѫшї лȣаȣ шербetȣл ші беаȣ кафеаоа, конверsaцia sъ ші ѫпчепȣ.

— D-ta пȣ щiї, skȣmпȣл meȣ posteлnik, zise Ефpem, пȣвеллеле чȣdate че чіркȣлъ?

Dръгаn, ла ачеste кȣвinte, ѫшї пetpекȣ deцetеле пpіп барбъ ал кърia върф 'л adȣse ла гȣръ, ѫпкpeцi sпpъпчепiле ші арȣпкъ asȣпpа лȣї Ефpem о къȣтътȣpъ пътpȣпzъtoape.

— Am aȣzit вopбindȣsъ, zise ел, къ гарпizona тȣpчeaskъ s'a ѫпtъpit ла Рȣхчȣк.

— Ачеаstъ ꙟntъmпларе nȣ е аша ꙟnsemnъtoаре, ръspȣnse Ефрem, пentpȣ къ se ziче къ кьар Вodъ ꙟnsȣшĭ, пentpȣ siгȣранца sa персоналъ, а dобъndit de ла Sȣлtanȣл воеа ка кътева miĭ de oamenĭ съ se афле гata a tpeче Dȣnърea.

— Dȣпъ аpътърĭ, zise боерȣл, n'авem a ne teme de вpъжmъшiĭ, шi tребȣе a nъdъжdȣi къ о съ не бȣкȣръm mȣлtъ вреme de паче пе кареа n'am doбъndito de кът ꙟn пȣtepe de tpaktate. Dap пentpȣ че, ꙟn momentȣл кънd noĭ nъdъжdȣim toцĭ ȣn вiitop лiniщit, Вodъ ꙟa niще asemenea mъsȣрĭ?

— Ачеsta е ȣn sekpet de stat пе каре пȣ'л кȣnoaщe nimenĭ; ȣniĭ npetind къ съ цese ȣn komплot ꙟmпpotiва лȣĭ Радȣ, алцiĭ zik къ Владislав ꙟntpeцine релацiĭ sekpete кȣ oape-карiĭ din Боерĭ, алцiĭ ꙟn sфършit se пар а креde ла ȣn ръsбоĭȣ кȣ Молdова.

— Шi ачеasta е чеа maĭ de крezȣt, zise Dpъгan sȣpъzъnd, пentpȣ къ Мовiлiĭ аȣ de mȣлt okĭ вpъжmъшeщĭ asȣпpъne.

— Радȣл, кареле 'mĭ аȣ аpътat o mape ꙟnkpedepe totdaȣna, кȣ npiлeжȣл ачеsta s'a askȣns de mine, m'a ꙟnsъpчinat nȣmaĭ a mepцe пе ла чеĭ de къпеtenie боерĭ, шi але чере ла орĭ че ꙟntъmплаpe кpedinчоsȣл лор реazъm ка totdaȣna.

— Se teme dap de чева, пentpȣ къ кеamъ вpaцеле noastpe? mъ mipȣ ꙟnsъ къ фаче о asemenea кemаpe maĭ din nainte, кънd щiе къ ꙟn momentȣл npimeжdieĭ а афлаt totdaȣna пе боерĭ кȣ sabia skoasъ.

— Ачеasta о щie, ръspȣnse Ефрem, ачеasta о simпte шi asȣпpa ачещia шi nъdъжdȣeщe ꙟnkъ.

Крезꙋ ꙟnsъ къ аре dорinцъ а фаче оаре-каре skim-бърĭ ꙟn administраціе, пentрꙋ къ, dꙋпъ оаре-каре кꙋвinte каре а лъsat съ'ĭ skапе azĭ dimineацъ, ар авеа de гъnd съ te inвeste кꙋ оаре-каре ꙟnsърчinаре ꙟnsemnъtоаре.

— Іатъ чinчĭ anĭ de кънd пentрꙋ а dоа оаръ е Domnꙋ, шi пentрꙋ ꙟntъꙗшĭ datъ se гъndeщe ла mine.

— Dар D-ta щiĭ, skꙋmпꙋл meꙋ Dрърan, пeste къte ꙟnкꙋркътꙋрĭ шi греꙋтъцĭ а tребꙋit съ треакъ, шi maĭ кꙋ seamъ кꙟt е de аnевое ꙋnꙋĭ Domn, ꙟn ꙟmпрежꙋрърiле de акꙋm, а deoseбi шi кꙋnоаще adeвърatꙋл mерit ꙟntре mꙋлцimea кꙋрtizanilор amвiцiошĭ че ꙟnкꙋnжꙋръ tрonꙋл?

— Съ'цĭ спꙋꙟꙋ, zise Dрърan, еꙋ авеam de гъnd а mъ depърta кꙋ desъвършiре din tреbiле пꙋблiче, maĭ кꙋ seamъ de кънd въzꙋ къ лiniщea din пъꙋntрꙋ se паре pestatорnічitъ, dар am о фiiкъ пе карea сꙟnt silit а о skоаte ꙟn лꙋme, а о презenta ла кꙋрte; ачeasta е прічina каре m'а фъкꙋt съ реviꙋ ꙟn капitaлъ.

— Шi пъdъжdꙋещĭ aĭ афла о partidъ авantажiоасъ? ꙟntребъ Ефрem; спꙋn пꙋ пꙋmaĭ къ е фрꙋmоасъ, dар е шi кꙋ mꙋлt dꙋх, еꙋ пꙋ о кꙋnоskꙋ, пentрꙋ къ, dꙋпъ кꙋm щiĭ, лъкꙋеskꙋ maĭ mꙋлt ꙟn mъпъstiреа Ръmпiкꙋлꙋĭ.

— Ꙋn бꙋn partid, Dꙋmnezeꙋле! еꙋ am а пъdъжdꙋi tot, орĭ nimik. Кꙋ tоаte къ tребĭ partікꙋларe mъ кeamъ ла царъ, вещiле че'mĭ addꙋseшĭ mъ ꙟndатореазъ а аштепta aiчĭ о deslегаре оаре-каре, пen-

tрȣ къ n'am воі ка Bodъ sъ ажȣnгъ вре о datъ а бъnȣі kpedinца mea.

— Фії ɪnkpedinцat къ Radȣл ва фі рекȣnoskъtop de aчeastъ dobadъ de sȣnnȣnepe.

— Кȣ toate aчestea, skȣmnȣл meȣ̆ Eфpem, ȣn лȣ-kpȣ mъ фрътъntъ, ші фiind къ aчeasta npiвеще d'a dpenтȣл ла Bodъ, nȣ staȣ̆ ла ɪndoiaлъ de a'цї о фа-че кȣnoskȣtъ, ɪnkpedinцat къ sekpetȣл nȣ noate фі maї біne nъstpat, ші къ D-ta ɪmї веї аръта ȣn mіж-лок кȣвiinчos а mъ tpaцe din nozițiа deлikatъ ɪn-tpȣ кape mъ афлȣ. Жȣnеле Bлad, de кънd s'a ɪn-tops din Konstantinonoл, nȣ ɪnчeteazъ de а кȣpta не фіїкъmea, ші am добъndit ɪntp'aчeste din ȣpmъ ziле ɪnkpedinцapea къ aчeщї doї коnnії sъ ȣбеskȣ̆ кȣ tinepeцe. Eȣ̆ nȣ кȣnoskȣ̆ npiвinцiле че noate авea Bodъ asȣnpa фiȣлȣї sъȣ̆, tpeбȣe ɪnsъ sъ'mї ɪn-kinȣeskȣ̆ къ ел ва аръта mapї гpeȣtъцї snpe а ȣnі nȣmeле de Басараб кȣ aчeлa de Dpъгan; eȣ̆ ɪnsȣmї nȣ кȣtezȣ̆ а npetinde о asemenea onoape, ɪnsъ pe-nȣtaцia Desnеї sȣфepe фoapte mȣлt din neɪnkonte-niріле aчestȣї жȣne.

— Aї dpenтate, Dpъгane, ші nentpȣ къ te'aї ɪn-dȣnлekat a'mї ɪnkpede aчeasta, kpezȣ̆ къ nочїȣ̆ a'цї da asemenea oape-кape dipekцiї nentpȣ кape nȣ чеpȣ̆ nічї eȣ̆ maї mȣлt de кът sekpetȣл лор. D-ta щії къ ɪnsȣpъtoapea лȣї Bлad ȣpmeazъ а фі о ɪnsȣpъ-toape кȣ totȣл noлitikъ; ші къ ва фі чineва din nenopoчipe siлit а tpeчe neste ɪnkлinъpiле лȣї, nen-tpȣ къ nачea npinцinatȣлȣї ɪntpeг о чepe. Bodъ e фoapte kpedinчos sȣnnȣs ал Пopцiї Ottomane ка sъ se гъndeaskъ вpe о datъ а se алiа кȣ Ȣнгаріа

saȣ̆ кȣ Трansiлвania, ші кȣ atът maĭ mȣлt къ а ші арȣнкат okiĭ asȣпра ȣneĭ фаmiлiĭ карѣ ръспȣnde кȣ mȣлцȣmiре ші гръбiре ла аванцеле sале ші, totȣл фаче а пъdъждȣi къ, dака ачѣstъ ȣnipe se ва съвърші, пentpȣ каре se ащѣптъ ші ферmаn ꙟn tot minȣtȣл, patpia noastpъ se ва бȣкȣра ꙟнкъ mȣлtъ вреme de фачеріле de біне а ле пъчіĭ.

Dръган ꙟшĭ mȣшкъ бȣzеле, Ефреm ꙟnsъ кареле ꙟл тъсȣра ка aptist, ȣртъ:

— Nȣ щiȣ̆ че ва zіче Раdȣл афлꙟnd despre ꙟnклінарѣ фіȣлȣĭ съȣ̆; поаte къ'л ва пȣтѣ фаче съ'шĭ skimбе пȣртарѣ, пentpȣ къ нȣ'ĭ плаче а прічінȣĭ nemȣлцȣmірĭ ȣнȣіа din чеĭ maĭ кредінчіошĭ аĭ съĭ slȣжбашĭ; mъ ꙟndoeskȣ̆ ꙟnsъ къ'ĭ ва фі пріn пȣtinцъ а'цĭ ажȣta, skȣmпȣл meȣ̆ Dръган, пentpȣ къ ȣnірѣ лȣĭ Влаd кȣ фіїка лȣĭ Владislав е de ȣn фоарte mаpe inteрes пentpȣ царъ.

— Dap Владislав sпȣн къ е връжmаш de moapte ал лȣĭ Раdȣ?

— Interesȣл фаче съ такъ ȣреле. Кȣ toate ачеstѣ, Dръгане, фіĭ ꙟнкредінцаt къ о съ'mĭ пȣнȣ̆ toate siлінцеле лінгъ Раdȣл, пentpȣ къ dopeskȣ̆ а веdѣ пе фіȣл съȣ̆ кȣ фіїкъta ȣніцĭ ші порочіцĭ.

Ефреm еші, Dръган ръmase ꙟmпietpit. Влаd, zічѣ ел, съ іа пе фіїка лȣĭ Владislав пpінцȣлȣĭ destponat, връжmашȣл de moapte ал лȣĭ Раdȣ, а ачелȣіа че'шĭ аȣ̆ fost жертфіt вреmѣ, прівігеріле, tаленtеле, лініщѣ, sпре а se maĭ ȣрка odatъ пе tрептеле аȣріte а ле tронȣлȣĭ църіĭ Роmꙟнещĭ, фіїка ачелȣіа каре addȣnase ощірĭ ла Рȣхчȣк ші ка-

реле se афла ꙟп капꙋл комплотꙋлꙋї? Е пeste пꙋtinцъ! stpiгъ ел, е пeste пꙋtinцъ! Nꙋ, aчest mapitaціꙋ пꙋ se ва фаче!

Dꙋпъ кîteва minꙋte, Dpъгaп шi Neaгoe se афлаꙋ реꙋпiцї. Dꙋпъ че diskꙋtapъ шi dꙋпъ че пропꙋпцapъ tot че sꙋpпpiza ле dikta шi поate шi кьар пъdeждea, ажꙋпsepъ ꙟп sфъpшit a da кꙋ sokoteaлa къ Ефpem а фost boit съ'шї батъ жок de eї. Маї stъtꙋpъ ла кiбzꙋpї кътъва вpeme пeпtpꙋ шi ꙟmпotpiва ачещїї sꙋппoziцiї, апої аллеsepъ tpъdapea, шi хotъpîpъ а гpъбi isбꙋкпipea комплотꙋлꙋї. Поpꙋпчї sекpete фꙋpъ eспediate шi гъsipъ кꙋ кале ка а doa zi dimineaцъ Padꙋл съ пꙋ маї esiste.

Кꙋm вепi Dpъгaп a касъ, поpꙋпчi съ'ї кеmе пе фieса, ꙟшї пpeфъкꙋ фisionomia ка кꙋm ap фi пе гъпdꙋpї шi ꙟпкpeцi sпpъпчепiле, ꙟпкът intpъпd Despa пpiчeпꙋ къ о вiжелie ера съ isбꙋкпeaskъ.

— Despo, ꙟї zise ел, кꙋ ꙋп глas de tꙋnet, афлаꙋ къ tꙋ aї sекpete de mine.

Копiлла пꙋ ръsпꙋпse nimik, dap tpemꙋpa.

— Tꙋ ꙗбещї пе Влad фiꙋл Пpiпцꙋлꙋї.

— Таїкъ, stpiгъ еа, ла ворбеле лꙋї.....

— Тъчере! еꙋ ворбesk воꙗ съ isпpъвesk. Еї бiпе! кꙋ toate къ tꙋ 'ї aї жꙋpat ꙋп amop вечпiк, aї кpezꙋt ла пpotestaцiiле шi жꙋpъmintеле лꙋї, amanтꙋл тъꙋ пꙋ te ꙗбеще. Sпꙋпemї dpept, 'цї а лъsat вр'о datъ съ ꙟntpeвezї пъdeждea къ о съ'л ieї de бъpбat?

— О! Влad mъ ꙗбеще, 'mї а жꙋpato. Кьар astъzї ꙟпкъ ера съ вie съ'цї чеаpъ mꙟпа mea; ел воꙗ кьар astъzї, пeпtpꙋ къ tatъsъꙋ пꙋ se ꙟmпpotiвеще ла ачeasta шi...

— Влаd ал тъЎ este Ўn ꙟшелъtор! о ꙟntрерЎnse Дръгаn. ЕЎ нЎ te ꙟntрев dака ел te юбеще, еЎ воюЎ sъ щiЎ dака а крЎцаt чinstea ta шi а mea, шi dака maĭ sъnt miжлоаче а ꙟndрепta грешала ta, крima ta поаte.

Despa ръmase ка ꙟmпietрitъ, пentрЎ къ, ла асeste кЎвinte Дръгаn пЎsese mꙟna пе mꙟнерЎл пЎmналЎлЎĭ sъЎ.

— АЎ крЎцаt ел чinstea ta шi а mea? репetъ Посtелнiкꙋл, фъкꙟnd sъ лЎчeaskъ askЎцiшЎл фатал.

— Ел 'mĭ а zis къ mъ юбеще, taĭкъ, шi еЎ аm крezЎt ла аmорЎл sъЎ.

— Шi tЎ ie'aĭ dat аtЎnчĭ лЎĭ, жЎпънешiцъ, шi 'цi aĭ dat чinstea ta dрепt оdор ал фокЎрiлор воаstре; шi в'аці арЎнкаt аtЎnчĭ ꙟn tiна крimeĭ шi а нерЎшiнъріĭ; шi aĭ жертфit перiĭ чеĭ албĭ аĭ tаtълЎĭ tъЎ; шi aĭ лЎаt ꙟn пiчiоаре datoрiiле tале чеде maĭ sакре de фiĭкъ шi de фечiоаръ, шi aĭ zis: ЕЎ воюЎ sъ рidiк кꙟte Ўna Ўna iллЎziiле ачелЎна че'mĭ а dat вiаца; воюЎ ка ел sъ блеstеmе zioа нащерiĭ mеле, воюЎ ка ел sъшĭ smЎлгъ кюар ꙟnsЎшĭ inima; воюЎ ка ел sъ черче mЎнчĭ грozаве шi кюар IadЎл.

— О! Таĭкъ, taĭкъ! юрtъ! юрtъ!

— Disпрец! Disпрец! Ласътъ! Мерцĭ, жЎпънеаsъ, dЎte astъ sеаръ ла палаt, ziĭ лЎĭ: Владе, te юбеsкЎ, Владе, sъ не лЎъm, шi аvest аmаnt плiн de фок шi de пatimъ нЎ ва авеа вреme а te askЎлta, ꙟцĭ ва ꙟnтоарче sпаtеле sпре а merцe sъ iskълеаskъ коntрактЎл sъЎ de ꙟnsЎрътоаре.

— Коntрактꙋл sъЎ de ꙟnsЎрътоаре! репеtъ копiлa, коntрактЎл sъЎ de ꙟnsЎрътоаре!

— Dар жѕпънешіцъ, ел se ↑nвоаръ; dѕпъ че te'аѵ рѕшіnat а крезѕt къ tребѕе sъ ↑нкороnеазъ іsnрава ↑nsѕр↑ndѕse кѕ фіїка връжташѕлѕї tъlîneszъѵ, лъsъndѕte пе tine ↑n npada рѕшіnеї ші а mѕstpъріլор.

— Dѕmnezeѕле miлostiве! Тѕ ешї ачела каре аї аѕzit жѕръminteле лѕї, tѕ веї nedeнsі пе sпержѕръл! zise Desna рidікъnd о къѕtъtѕръ sѕвлітъ къtре волta череаскъ.

— Ѕра ta, ачеst пѕmпал, s↑nцеле лѕї клокоtind sѕвt isвіріле че tребѕеsкѕ а sпъла рѕшіnеа ta ші sъ'л факъ а'шї плъtі кріma sa! Despo! te влеstemѕ, dака astъ sеаръ Влаd nѕ ва фі mорt! ціnе пѕmпалѕл meѕ!

Копіла ръmase sinгѕръ. Nічї о лакръmъ nѕ sкъпъ din окії еї, dеџеtеле'ї se ↑nкърчеѩаръ лъnd арmа пѕрtъtoаре de moарte, еа плекъ ↑nчеt ші пе прагѕл ѕшеї zise:

— Ел ва mѕрі!

V.

РАDȢ ШI DРЪГАN.

Ар ɩребɤі чіпева, mi se паре, sъ ɫm-
веде кɤ mаї mɤлɩъ ɫпгріжіре meцешɤ-
гɤл de а ɩръі кɤ чеї рьї.

Oxienstern.

Radɤл ера sinгɤр. Катера че оккɤпа ера ашеzатъ пе mɤкеа коаsteї ші addɤчеа прівіреї о ведере ɫпкɫпtътоаре. Ел ɤбиа patɤра. Ла ведереа папорамеї sɤблime че se ɫntindеа ла пічіоареле saле, inimaї semъпа къ ɫтбововочеще; ші ла ферeastра sa sinгɤратекъ къɤtа а'шї odixni капɤл sъɤ обоsit sɤбт греаоа sарчіпъ а ɩребілор statɤлɤї; аколо, ла dɤлчеа ші пачпікъ лɤmіпъ а stелелор, saɤ ла ɤmбра порілор фɤціtіві, візa плапɤріле saле de фeрічіре пепtрɤ віitорɤл sкɤmпеї saле patріï, ші бɤzeле'ї лъsаръ de mɤлte орї а sтрълɤчі zɫмбеtɤл пъdеждеї, аtът de dɤлче ла inima ɤпɤї пъріпte ал пороdɤлɤї sъɤ, ɫп време че кътъɤра sa semъпа а чере dела stеле saɤ dела tъкɤtа лɤпъ о протекsіе de віitор saɤ о віпе-кɤвъпtаре череаskъ.

Ɫп ачеst moment, Radɤл ɫпкъ прівеа кътпɤріле ші вѫіле Търговіщеї; о пеагръ пресimціре, ваї! semъпа аї zіче къ е пепtрɤ чеа din ɤрmъ оаръ. Ел simцеа къ ар фі boit sъ ръsɤфле ші sъ ɫпгіцъ de odатъ tоатъ віаца ачещії фрɤmoase patɤрї

ші sъ tрънꙗskъ прінtр'ънsa, ка прівігъtoаре че плѣкъ капȣл ші moаре кънd tрandaфірȣл se веще-жеще. Dар ȣша se deskise de odatъ ші Dрълган ін-tръ.

— Прѣ-ꙟнълцаtе Doamne, zise ел, Мърia Та mъ веі ерtа пеntрȣ къ 'ці am tȣлбȣрat odixna ші medi-taціiле, sінгȣр інtересȣл statȣлȣі mъ addȣче лън-гъ Мърia Та.

— Міе ꙟmі плаче а веdѣ ачеst побіл zел ꙟntре Боерії meі, ші, dака аі щі Dрългане, кът este de dȣлче пеntрȣ ȣn Domn а гꙟndi къ ачеꙗ карії sъnt апроапе de tрон лȣкрѣazъ кȣ арdoаре пеntрȣ біне-ле царії, аі фі пȣtȣt преціі бȣкȣріа че пеащепtа-ta ta візitъ mъ фаче sъ simцȣ.

— Ꙟнълцimѣ Та пȣ tребȣе а te mіра de граба mѣ, къчі кіеmарѣ че фъкȣші sȣппъперії меле ші брацȣлȣі meȣ пріп mіжлочірѣ лȣі Ефрем, ар фі destȣле а esплiка візita mѣ. Кȣ toate ачеstѣ маі sъnt ші алtе кȣвінtе каре mъ кіеmаръ ачі: sъnt tрimis din партѣ Боерілор sпре а mъ інформа, dака аі кȣпощінцъ, Прѣ-ꙟнълцаtе Doamne, de mішкъріле armіеі tȣрчещі asȣпра Dȣнърії, ші de ꙟntъръtарѣ че domneще ꙟn царъ.

— Ачѣasta пȣ tребȣе de лок а фаче sъ se ꙟнгрі-жѣаskъ кредінчіошії меі Боері. Кеmарѣ че am фъ-кȣt sъбіеі воаstре, Dрългане, е de ажȣns а'ці dове-di къ toatъ а mѣ ꙟнкреdере е ꙟn воі, ші dака вре о реалъ прімеждie ар фі ameninцat непорочіta поа-stръ patріе, de mȣлt в'аші фі фъкȣt sъ о кȣпоа-щеці, пеntрȣ къ ꙟнцелепчіꙋпѣ порȣпчеще а пре-ꙟntъmпіна віжелiа ші а se пȣне чіпеваші ла adъ-

nost. Мішкъріле арміеі tѕрчещі ші ꙟntъріріле гарnizoneі nѕ sънt de кът niще seчі sѕnete пе каре леаѕ фъкѕt sъ чіркѕле ꙟntp'adins, ші sънt ꙟнкредinцat desпре ачеasta din депешеле че am пріimit astъzі. Кът пentpѕ tѕлбѕръріле de miazъ-zi, мъ ꙟndoeskѕ къ еле вор пѕtea авеа ѕртърі пріmеждioase, ші am кѕ atът maі мѕлt desпре ачеasta ꙟнкредinцаре къ кредinцa ші оноареа sкѕmпілор meі Боері вор попрі ка tроnѕл ші siгѕранца natpieі sъ nѕ simцъ niцl o ювіре оаре каре. Кѕ toate ачеstea, ꙟn ачеastъ ꙟmпрежюраре am треbѕinцъ de ѕn om ꙟnчеркat ка D-ta, ші, dopind a авеа щіріле челе maі adeвърате ꙟn ачеastъ прічіnъ, nъdъждѕeskѕ къ nѕ веі sta ла кібzѕрі de a порni ꙟndatъ sпре a te інформа de прічіnіле че аѕ продѕs ачеastъ tѕлбѕраре ші a stърѕі de a реꙟntoарче оаеа ръtъчіtъ ꙟn staѕлѕл patpieі.

— Misiѕnea че Ꙟnълцimеа Воаstръ віne-воеще a'mі ꙟнкреde, e de маре чinste пentpѕ ка sъ staѕ ла ꙟndoiaлъ ѕn sinгѕр minѕt de a o ꙟndeпліni кѕ кредinцa ші zeлѕл че tot d'аѕna am арътаt tроnѕлѕі Мъріеі Тале; ꙟnsъ еѕ крезѕ къ ші нородѕл e asemenea sѕbt інфлѕinцa пропагаторілор ръskoaлеі, ші къ ар фі de треbѕinцъ a maі nѕmі ꙟнкъ ѕn komisар кредinчios sпре a stръбате ачеastъ парte a църіі.

— Meritatam еѕ, Дръгане, ѕра народѕлѕі meѕ, sпре a веdea siлinцеле ші osteneлеле меле ꙟнкоронate printp'ѕn semn atꙟt de ꙟnbedepat de перекѕноштінцъ?

— Stъпъnѕл meѕ, нороаделе sънt лesne de ꙟntops din кѕрsѕл datopieі лор; кѫцi-ва intpiганцi

sъnt destsĭ пentpȣ ачеasta. ꙟnsъ, ачеastъ maniфеstaцie de къцĭ-ва inшĭ, nȣ поate niчĭ de кȣm a фi o dobadъ din партеа църiĭ. Kape e Пpinцȣл че пе'a mъntȣit de Tȣрчĭ, че a ꙟntъpit пȣtepеа naцionaлъ, a фъкȣt sъ se pеспектeze dpeпtatеа, a pedat віацъ ла aĭ sъĭ Боерĭ, шi a pеnвiat, ка sъ zік astфел, naцia къzȣtъ? Nȣ, nȣ, stъпъnȣл meȣ, daка пoрodȣл sъ ласъ акȣm de ал ръtъчi stpeinĭ, ȣn simплȣ semn ал mъinеĭ Boastpe ap фi de ажȣns ал pекеmа sȣбt stеагȣл кpedinцеĭ.

Dръгan, ла ачеste кȣвinte, чepка o mȣлцȣmipe sекpеtъ, ꙟнкpedinцat фiind къ Padȣл nȣ'л въпȣна a фi ꙟn ꙟнцелецере кȣ връжmашiĭ sъĭ. Пpinцȣл ꙟnsъ, iskȣsit asemenеа, nȣ лъsa aĭ sкъпа niчĭ o mішкape din a ле лȣĭ Dръгan, къȣtъtȣра sa maĭ mȣлt dекъt кȣвintеле saле, semъna aĭ черчеta фie-кape цest, фie-кape zъmбet, фie-кape къȣtъtȣръ de окĭȣ din a ле лȣĭ Dръгan.

— Пе чine aш пȣtеа dap sъ'цĭ ꙟnsoцeskȣ, Dръгane, sпpe a'цĭ ажȣta a ꙟndeплini ла nopd фonкцiiле че пе D-ta te кiamъ ла miazъ-zi? Zise Пpinцȣл кȣ aцintape.

— Пе Nеагое, ръsпȣnse Dръгan.

— Sігȣpanцa mеа шi фepiчipеа naцieĭ sпꙟnzȣръ dела воĭ!

Dръгán se sкȣлъ ка sъ se dȣкъ, asiгȣpъnd къ tepцe a ꙟmпъptъшi воinцa Пpinцȣлȣĭ лȣĭ Nеагое, шi къ вop pевenі ꙟmпpеȣnъ, maĭ tꙟpziȣ, sпpe a пpimi пopȣnчiле Пpinцȣлȣĭ nечesapiĭ ꙟn ачеastъ ꙟntpепpindepe.

Ефpem intpъ.

VI.

О ЛАКРЪМЪ АSȣПРА ТꙟРГОВІЩЕЇ.

Віiторȣл se stреkоаръ ꙟn треkȣt.
Nicole.

О! кȣm noĭ sꙟntem nimik!
Bossuet.

Плꙟnџецĭ, Dачĭ, алtоіџĭ ꙟn вльstарȣл пemȣрі-tор ал векіĭ Роme, плꙟnџецĭ! Еа а періt ка лȣчіріле крепȣskȣлеĭ din naintea апропіереĭ ꙟntȣпекоаселор попџĭ; ка meteорȣл черȣрілор че пȣ лась dȣпъ sine de кꙟt о ръıъчіtъ sȣвепіре; ка Теба чеа кȣ о sȣtъ de порџĭ, ка Палmіра, ка Бабілопа; еа а періt, ачеаstъ четаtе ȣnde копіллъріа џъріĭ-Роmꙟпещĭ фȣ легъпаtъ ꙟn dȣлчеле кꙟnтече а ле паtріоtismȣлȣĭ шi а ле indeпendіџеĭ; плъпџецĭ, къ Тꙟрговіщеа а пеpdȣt sплепdоареа sa; копріnsȣл еĭ есtе пȣstiȣ; ꙟntъріріле еĭ dъръmаte шi пȣmеле еĭ пȣ е maĭ mȣлt de кꙟt ȣn sek sȣnet пе кареле ехо ал istоріеĭ а addȣs пъпъ ла noĭ. Плꙟnџецĭ! пепtрȣ къ чепȣшеа морmіnтелор акkоперъ рȣіпеле еĭ; аȣрора пȣ maĭ лȣmіnеазъ de кът піще zidȣрĭ акоперіte de мъръчіnĭ шi de sпіnĭ; палаtеле Пріпџілор вощріĭ пȣ maĭ sъпt de кът піще гръmъzĭ de ріеtре, лъкȣ-

інцъ а бȣфніцелор че нȣ skot de кꙟt nіще џemeїe тънгȣіtoape.

Ꙟцї maї addȣчї aminte ꙟнкъ, Романіо, de ачеї timпї ферічіцї кънd Тꙟрговіщеа ера капіtала ta? Маї naіnte de а'шї ашеza Бȣкȣр коліба sа de пескар пе малȣріле Dꙟmбовіцеї, maї naіnte de а фі аккоперіt кȣ палате modestȣл копріns ал пърінтещіі tале мощенірї, esіsta atȣнчї ȣn ораш ꙟntpȣ каре ꙟцї авеаї ші tȣ капітолȣл тъȣ, ші maї мȣлt de кът odatъ пороаdеле ȣmіліtе tреmȣраръ dіn naіntea Прінцілор tъї. De аколо Мірчеа ші Міхаю ꙟшї лȣаръ sборȣл кȣtezътор ші nesіrȣр ꙟнкъ ка ал вȣлtȣреілор, se ꙟntȣрнаръ акквілї кȣ арінї ꙟntinse, addȣкънd праdе dіn кȣрsȣрї depъртаte. О! dака Тꙟрговіщеа а авȣt балȣл еї de sꙟнџе, dака еа а възȣt пе bestiлȣл Цепеш преȣмблъndȣsъ ла ȣмбра жертфелор sале а ле кърора sвапоръpї чюмоаse ера пеntpȣ dъnsȣл чел maї алеs профȣm; dака, ка Рома, еа 'шї а авȣt Nероніï ші Калігȣліï sъї, ꙟntребаце о dака нȣ'шї а авȣt ші пе Чесар, пе Марк-Аȣреліе, пе Траıан ал еї. Ꙟnтребацї рȣіnеле еї dіn непорочіре мȣlte, чепȣша еї че о лȣацї ꙟn пічіоареле воаstре, гръмъzіле еї de пієtре роаse de timпї; ші toate ачеstеа въ вор ръспȣнde: Noї нȣ sꙟntem, ваї! de кꙟt пȣлбере! ꙟнsъ odатъ sлȣжіръм sпре а ꙟmподобі tречереа Ромънȣлȣї вінгъtор, ші dака, astъzї, tȣ n'аȣzї de кꙟt тъчереа пе ачеste dеалȣрї пȣstіi, фȣ о zі ꙟntpȣ каре sгomotȣл кȣрцілор, ал теселор, ал sърбъtорілор, ал Прінцілор, ал пороаdелор, ал арміілор, нъ афлаȣ ꙟndestȣл ехо sпре а челебра ізбꙟnzіле націеї мощеніtоаре а нȣмелȣї Роман.

Къdереа ta, о Тꙟрговіще, фȣ къdереа пеатꙟр-нъреї Ромъне. Doї sеколї трекȣръ ші пȣмеле тъȣ̆ фȣ ꙟнгропат ꙟн ȣїтаре. Мȣшкюл а акоперіt zidȣріле tале; пȣлберѣа timпілор s'аȣ̆ гръмъdit ꙟn палаteле tале, ші побіліле мормінте че se афлъ ꙟn копрінsȣл тъȣ̆, нȣ ꙟнфъцішѣзъ прівіреї dе кът о гръмъdіре dе рȣіне ȣndе окюл нȣ поate deoseбі пічї піаtра пічї монȣментȣл.

Кꙟрлова te'a къntat, фрȣмоасъ Тꙟрговіще; рімеле лȣї аȣ̆ фъкȣt съ плъngъ пietріле tале! прімȣл къntъtор ал пȣоїї Романії, аȣtорȣл Міхаіdеї, а фъкȣt съ se аȣzъ гласȣл съȣ̆ spре а челебра esіstinца ta гърбовітъ, ші tȣ аї tрезъріt кȣ toatъ бъtрꙟнецѣацї; tȣ te ꙟнвеселещї ла dȣлчеле sȣнete а ле мȣzеї Ромъне, ші simцї о пȣоъ віацъ ꙟnsȣфлецind ꙟнкъ мъdȣлъріле tале аmморціte прін sȣфларѣа морції.

Веселещеte dар; sȣбt ȣпȣл din dѣалȣріле tале пе каре sеколії 'ла респектат, tȣ копрінzї о мормоаръ ла каре Ромънȣл пȣ se поate гънdі фъръ ка съ'ї кȣргъ лакръмї din окї. Аколо se odixнеще мареле ероȣ̆, мъріпіmȣл Міхаіȣ̆ Вітѣазȣл! Аколо ȣпȣл din ȣрмашії съї *), stрълȣчіt прін паtріоtismȣл съȣ̆, вепі а върsа лакръмї, ші плін de екstasȣл че паще аморȣл slавеї ші о sкȣmпъ паtріе, а рекȣnоskȣt векѣа ta мъріме, ші ꙟнцепȣкind ꙟn міжлокȣл копрінsȣлȣї тъȣ̆, аȣ̆ біне-кȣвъntat моменtȣл ꙟntрȣ каре Ел пȣtȣ addȣче ероȣлȣї тъȣ̆ ꙟнкінъчюнѣа de четъцѣан natріоt.

*) Прінцȣл domnitор актȣал, Георгіе Dimitріе БіБеsкȣл.

VII.

ВЛАD ШI DESПA.

> Віаца е ȣn вis шi moaptea o deщentape.
> А нȣi este tot че imaџinaцia noate deвinъ
> despre фелічitatea черȣрілор.
>
> Jullien.

Nȣ denapte de Тꙟрговіще se афлъ рidікатъ o mo-
вілъ плінъ de арборі, ȣnde Desna шi Влad авеа o-
вічеȣ a se ꙟnтълni. Копілла se dȣse аколо ꙟndатъ
че ꙟnserъ; еа ащепtъ ꙟnzadар пе Влad. Dȣпъ кꙟ-
tева minȣte, ꙟшї черчетъ пȣmпалȣл, ꙟл черкъ пе
коажа ȣнȣї арборе апої, ꙟndрептъndȣse, zise:

— Гъseaskътъ tatъ meȣ шi Влad aiчї, еȣ воiȣ
фі ръsвȣnатъ!

Шi tъішȣл лȣчіȣ ал фаталȣлȣї instрȣment лȣ-
minat de лȣна албъstрȣе фъчеа a isворꙟ фокȣрі a-
semenea фȣлџерȣлȣї saȣ лȣminелор skъnteetoape a
ле diamantȣлȣї noaптеа; ел лȣчі ꙟn ꙟntȣnерекȣл пъ-
dȣреї ка окюл вȣфніцеї ꙟn гаȣра zidȣлȣї еї;...ꙟn-
къ ȣn minȣt шi оцелȣл ера sъ se рȣшеаskъ de sꙟn-
џеле Desnеї; ꙟnкъ ȣn minȣt, шi moaptea, кȣ вꙟnъ-

ia палоаре, ера sъ'шї пѫе timбрѫл asѫпра iръѫрiлор ачещiї копiлле, ал кърia zѫмбet шi прiвiре setъпа акета вiаца, ал кърia ѫnsъ sѫфлet ера рѫпt шi desфiinцat прiп фатала ръsѫфларе а лѫmeї.

Ѫnsъ stѣaoa попцiлор se рidiкъ ѫп tъчере шi кѫ maestate; фрѫnzъtѫра арборiлор абia e miшкатъ de ѫп ѫшор zeфiр че sѣamъпъ aї da miшкарѣа ка ѫпор фiinце ѫnsѫфлецiite; аерѫл е аша de кѫрat, naiѫра аша de фрѫmoasъ, ох! idea морцiї е прѣа tрistъ пentрѫ ачѣastъ sчепъ попtѫрпъ шi тъкѫtъ.

— Пentрѫ че sъ mop? Zise atѫпчї Desпа; еѫ, а кърia inimъ е фъкѫtъ а гѫsta ѫпкъ плъчерї шi бѫкѫрiї; еѫ, а кърia прiвiре шi ѫmфъцiшаре sѣamъпъ къ фаче а se паще sѫрр ѫsѫл пе бѫzеле фiекърѫia; еѫ, карia пѫ am възѫt de кът аѫрора zileї че este а ѫпчепе sъ лѫчѣaskъ; sъ mop! о, пѫ! Арборiле че se desпоае de фрѫnzъ toamпа реѫпвердеще прimъвара; stрълѫчiторѫл флѫiѫре se търаще шi doарme пе пъmъпt пъпъ че se авѫпtъ ѫп toatъ а лѫї sпленdoаре; adese орї ѫп пор пегрѫ ѫntѫпекъ soареле, фъръ кѫ toate ачestѣa sъ addѫкъ вiжелie; аѫрора sѫчеde попцiї, верdѣаца шi флорiле, албѫлѫї аккоперiш ал iерпелор; ох! вiацъ, вiацъ! кѫ toate dѫререле шi sпiпiї че тѫ semeпї sѫбt пашiї меї, te iѫбеsк, te adop, mъ daѫ цie кѫ desъвѫршiре!

Dap ел m'a tрьdat, adъогъ ѣa, dѫпъ о тъчере de кътева miпѫte; m'a tрьdat! mъ tрьdъ поаte кiар ѫntр'ачest miпѫt ѫпtрѫ каре mъ афлѫ ачi sinгѫръ, пѫstie, абандопатъ, пеавъпd dрепt tot бiпеле de кът о ръsфрънцере а аmорѫлѫї meѫ шi ѫп пѫmпал! Ел m'a asвърлit ѫп ѫра шi блestemѫл тътѫпемеѫ, ѫп di-

ѫпреџѫл ѫniверsѫлѫї, ал deфъїтърiї ші ал печiн-
stei! 'mї a zis: te ѭбеskѫ, Desno, niчї odatъ, o, niчї
odatъ, ображiї meї nѫ вор лѫа алte sърѫтърї de a-
mop de кът але tале; niчї odatъ, о, niчї odatъ алt
simџiment nѫ ва пѫtea копрinde sѫфлеtѫл meѫ, ші
astъzї, ваї! ваї! naтѫръ, вiaцъ, amop, че sъnteцї
воï пе лѫнгъ абаndonapea ѫn кape мъ афлѫ esnѫsъ?
че вор фi de зiлеле мeле фъръ dѫnsѫл, фъръ о
dѫлче кѫѫтътѫръ а taтълѫї meѫ, фъръ ѫn sѫn ѫntpѫ
кape sъ почiѫ а върsa dѫрepiле meле? Nѫ, tъчерea
mopmѫntѫлѫї nѫ ва maї фаче а лѫчi лакръmї пе о-
бражiї meї; moaptea e maї dѫлче; de че sъ sѫфер
maї mѫлt? Nѫ, tребѫе ка soapeле sъ se факъ не-
възѫt, stелеле sъ se stinгъ ші ѫniверsѫл se pede-
вie ѫn xaos. Sъ mop! Sъ mop!

Вiaцa nѫ e de кът ѫn iгromeтpѫ simџimentaл,
кape se ѫркъ saѫ se кобоаръ dѫпъ simџiчiѭniле че
фак а ѫнчерка sѫфлеtѫл din ѫnтъmпл ърiле de din-
афаръ ші sгѫdѫiрiле mopaле але inimeї. Ѫnsъ, ѫn
локѫл пълѫmбълѫї atѫpnat de фipѫл metponom ал at-
mosфереї, е saбia лѫї Damoклеѫ че se афлъ аколо,
ші, кънd dѫрepiле не sфъpamъ ка пе о ѫшоаръ tpe-
stie, sѫфлеtѫл se snapџe ка вълѫл tеmпл ѫлѫї кънd
Dѫmnезеѫ-Omѫл ѫшї dette sѫфлеtѫл, фipѫл se de-
stinџe ші върфѫл фаталеї sъбiї atinгънd крещеtѫл
капѫлѫї nostpѫ е гata а se ѫmфiџе ѫntp'ѫnsѫл.

Astфел ера siтѫaџia din пъѫntpѫ a Desneї. Sa-
бia ѫї ші atinsese крещеtѫл; toate inфъцiшърiле de
dinaфаръ semъna а se копчеntpa snpe a pѫne aчеst
фip de moapte, кънd ѫn депъртape ѫzi фрѫnza фѫ-
шiind, ші пашї penezї апроniindѫsъ de dъnsa фъ-
чea a sѫna кръчiле ѫskate ші фрѫnzеле вещежite.

— Ел е! stpirъ Despa.

Пріп ѕрmаре ера Влаd; ѫnsъ пѕ ачел Влаd лініщit, tot d'аѕnа весел, плін de бѕкѕріе, побіл de tрѕфіа sа, фърь гріже, бѕкѕрънdѕsъ de презеnt ші пегънdind нічі odatъ ла adoazi; ера Влаdѕл севеp, tъкѕt, кѕ кътъtѕра обоsitъ ѫnsъ stрълѕчitoаре, пѕ de фокѕл аmорѕлѕі, чі de фокѕл mъпіеі; пѕ маі ера doъ-zечі de апі ші аmорѕл, ера бърбаt.

— Despo! Despo! stpirъ ел пріп ѫntѕперек, daка tръеsкѕ, este пепtрѕ tіпе; daка 'mi аm реџіпѕt браџѕл mеѕ арmаt de кътре ръсбѕпаре, пепtрѕ аппърарѣа mѣа персопалъ, пепtрѕ а tаtълѕі mеѕ, а tропѕлѕі, а џъріі кіар, este пепtрѕ tіпе; ѫпкреdinџаt къ daка tѕ аі ѩбіt ѫntр'adевър пе Влаd, фіѕл Пріпџѕлѕі, tѕ веі ѩбі аsеmепѣа пе Влаd фіѕл лѕі Раdѕ destponat.

— Кѕm! tаtътъѕ.....?

— Татъmеѕ е mорt акѕm, daка пѕ ва фі фѕџіt din Тѫрговіще. Перѕшіпоаsъ, sкърбоаsъ, пеаѕzitъ tрьdаре! ші е tаtътъѕ, Despo, пъріпtеле тъѕ каре а dat пе ал mеѕ ла moаpte, каре tріѕmфъ пріп кріmе ші кареле tе'а ѫпsърчіпаt а mъ жѕпгіа.

— Кѕm; tѕ щіаі?

— Dар; щіѕ tot. Ѫпsъ din пепорочіре пѕ афлаіѕ tot de кът dѕпъ че чѣаsѕл фаtал sѕпаsе! Асѣаръ, порочіt ѫпкъ de аmорѕл тъѕ, порочіt пріп віitорѕл че пъdъждѕіаm а афла ѫntр'ѫпsѕл, mъ dѕчѣаm ла tаtътъѕ, ші акоӏо, ла поарtъ, аѕziѩ ворбе гроzаве, кѕвіпtе че 'mi фъкѕръ sъ mi se збърлѣаsкъ пърѕл, пе каре ѫпsъ пѕ ле пріченѣаm. Мъіпе, zічѣа Дръгап, mъіпе ел ва фі mорt! Атѕпчі аsкѕлtаіѕ,

ꙟmĭ лiпiю кiар трекеа пе пъреtеле камерiĭ, spionam, dар, spionam, ꙟnsъ нȣ ера о spionаре лаше, нȣ! пеntрȣ къ tatълȣ ziчеа: Влаd поаte ва фi шi морt пꙟнъ акȣm, пеntрȣ къ am ꙟnsърчinat пе фieмеа ал ꙟнжȣнгꙗ. Eĭ maĭ ворбiаȣ шi de конжȣраціe, de ръsкоалъ, de sꙟнџе. Нȣ е de кът doборънd Idра, ziчеа Dръган, поаte sъ isбȣtеаsкъ sкопȣл нострȣ, шi нȣ алtфел de кꙟt възꙟnd кȣm кȣрџе sꙟнџеле лȣĭ аш пȣtеа sъ sokotеsкȣ къ s'аȣ spълаt паtа фъкȣtъ чinsteĭ меле.

— Ах! ꙟнџелег, zise Despa.

— Despo, времеа tрече, inima меа se рȣпе; воiю ꙟnsъ ꙟнкъ odatъ а te ведеа, а te askȣлta; воiю sъ прiвеsкȣ ачеst пȣmпал, а! ꙗtъл! кȣm лȣчеще, е askȣцit ꙟп върф ка лimба шарпелȣĭ, tрълътор ка inima ачелȣꙗ че'цĭ'л adat, tatълȣ, Despo, dар мъ ꙗрtъ, е ȣчiгашȣл meȣ! O! ачеst пȣmпал, te рог, dъmi'л mie, ꙟmĭ tребȣеще, шi din mъна ta, ел ва фi пеntрȣ mine ȣн tалisman ꙟп ръsбȣнареа mеа!

— E tatъmeȣ, Вꙗade!

Шi копiлла фрꙟnse tъiшȣл пȣmпалȣлȣĭ ꙟп арбореле ꙟntрȣ каре еа ꙟл ꙟнчеркаse maĭ nainte шi арȣнкъ апоĭ mꙟнерȣл ꙟп бȣрieпĭ.

— E tatълȣ, adевърат; adъогъ Влаd. Ꙟnsъ че 'ĭam фъкȣt еȣ лȣĭ пеntрȣ ка sъ'mĭ воꙗskъ moартеа? еȣ te ꙗбеskȣ, шi ꙟntр'asta stъ кріma mеа? еȣ воiю лȣĭ аĭ чере mꙟна ta, шi пеntрȣ asta tребȣе sъ фiȣ ommорꙟt? Ох! nічĭ odatъ нȣ'mĭ а плъкȣt върsареа de sꙟнџе; nічĭ odatъ нȣ am крезȣt къ пот фi оamenĭ карiĭ sъ ле плакъ шi sъ'шĭ факъ maĭ din

време пълчерѣ de ал bedѣ кȣргънd, нȣ щiȣ ꙟн-съ че transпорт мъ ꙟнсȣфлецеще ꙟнtr'ачест мо-мент, ші мъ фаче съ крезȣ къ аш фі порочіt кънd 'мі аш ръсбȣна, съ въз кȣргънd сꙟнцеле лȣі, ал лȣі; съл въz морt ші палid ла пічіоареле меле! а! мъ ꙗрtъ, мъ ꙗрtъ! Desпо, къ ел 'ці е tatъ!

Inima Desпiі ера sdробіtъ; гласȣl se sфꙟрша пе бȣze; кътътȣра ꙟі ера tȣлбȣраtъ? о кънtаре інферналъ ръсȣна неꙟнчеtat ла ȣрекіле еі; фъръ ꙟнчеtаре, ꙟн мiжлокȣл блестемелор de ръсбȣнаре ші мꙟніе че se sваnора din жȣнеле ом, ѣа н'аȣzѣ de кꙟt ачесте кȣвінте а ле пъріntелȣі еі: Те блестем dака астъ сѣаръ Влаd нȣ ва фі морt! Мȣлціmѣ сȣферінцелор еі ера фоарте ꙟнtinsъ пеntрȣ ка съ поаtъ еші din dȣхȣл еі ачѣаstъ idee: Ера пеntрȣ dꙟнsa sabia скліпітоаре а ꙟнцерȣлȣі ла іntрата Edemȣлȣі; віаца 'і se пърѣ а треbȣі съ фіе tot d'аȣна ꙟнsoціtъ de ачѣаstъ devizъ de блестем ꙟнфіерат пе фрȣнtѣ еі; пеntрȣ dънsa, нȣ ера съ se маі афле роъ пе кꙟмпȣрі, нічі апъ лімпеde прін ізвоаръ, нічі ръкоаре ла ȣмбра dȣмбръвілор; пъмънtȣл пеntрȣ dънsa ера ȣн кȣпtор арzъtор, черȣл ȣн вꙟлкан върsъtор de лавъ, лȣна ȣн demon de ноапtѣ ꙟнsърчінаt а о мȣнчі; tоаtъ natȣра ȣрма а фі пеntрȣ dꙟнsa ȣн біесне че 'і ар фі sтръпȣнs inima пеntрȣ къ кꙟzȣse sȣбt блестемȣл пъріntелȣі еі! Еа къzȣ пе верdѣцъ, ка о флоаре че se ꙟнклінъ маі naінtе de а фі вещежіtъ, ші проnȣнцъ кȣ slъбічȣне ачесте кȣвінте:

— Владе! пеntрȣ че tе ꙗбеskȣ еȣ? -

— Пеntрȣ че? пеntрȣ къ sꙟнt апоmалії ꙟн па-

tꙋръ; пentpꙋ къ ꙋn tatъ поate фi ꙋn monstpꙋ, шi о фiікъ ꙋn ꙟџер; пentpꙋ къ Dꙋmnezeꙋ̆ а фopmat oamenii ка sъ tpъꙗскъ пpin amop, ꙗр пꙋ пpin въpsape de sъnџe; пentpꙋ къ вiaца аpе tpeвꙋinцъ de ачest pesopt spre а фаче а ꙋita momentꙋл фатал ал mopцii. Adio, Despo, adio! mъ dꙋк, пъstpeaзъ ꙟsъ пentpꙋ Bладꙋл tъꙋ amopꙋл че 'i ai жꙋpat; поate ꙟtp'o zi вom фi mai nopoчiцi, adio. Mꙟine чepꙋл ва лꙋmina isвꙟnda mea, saꙋ moaptea mea!

Влad apꙋnкъ о къꙋtъtꙋpъ de кompъtimipe шi de amop asꙋпpa вieteі копiле, ꙟi dette о sъpꙋtape apzъtoape шi se фъкꙋ пeвъzꙋt.

VIII.

ФȢГА.

Омѹл sѹперіор е пепъsъtор desпре паtѹра sа : е лъѹdаt, sаў deфъїmаt, пѹцiп ії паsъ ел конщiinца sа аsкѹлtъ.

Bonaparte.

А щi въ sedeзї печesitъцiї, este а фi фоst intpodѹs ѣn sфatѹл Dѹmnezeiлор.

Epictète.

— Преа-Ѣпълцate Doamne, Dрътап ещi d'aiчї, зise Ефрем, tрѫsѹрiле sале stрълѹчеаў, шi о бѹкѹ-рie dieволеаsкъ se арѫta пе бѹzеле лѹї. Аѹzї sгомоtѹл ачesta ѣn depърtаре?

— Аѹzѹ, Ефреme, ѣnsъ еў пъdъждѹesк къ аш фi къщiгат пепtрѹ mine пе ачеї doї шефї de партiтѹрї.

— Шi кѹm веї sъ'ї фi къщiгаt? връжmашѹл ѣшї ва da tрофееле sале ѣn momentѹл кънd е а репѹрtа бiрѹiнца? dѹпъ ѹn sферt de чеаs пѹ ва maї фi вреme а фѹцi; еў аm прегъtit toate, ка dрѹmѹл mѹпцiлор шi вiпо ла Рѣmпiк, ѹnde веї афла ѹn siгѹр aziл; еў вої фi акоdо ѣnainte de Boї, шi mъїne, кънd лѹна se ва коборѣ din орizоn, вої фi гata а въ deskide порцiле mъпъstipeї.

— Еȣ ащепт ꙟнкъ пе Dръгаn ші Nѣагое каріĭ ꙋребȣе sъ віе ꙟndatъ.

— Еĭ вор веnі, sꙟnt прѣа sігȣр; ꙟnsъ вор веnі кȣ tълхарĭ армаціĭ, ші sosірѣа лор ꙟn катера Воаstръ ва фі semnaлȣл торціĭ Воаstре ші ачела ал пъвълірei Тȣрчілор!

— О! аш тȣрі бȣкȣрos dака аш щі къ короаnа ва къdѣа ꙟn капȣл ȣnȣĭ от капабіл а о пȣрtа ші а sпріжіnі dрепtȣріле църіĭ.

Ефрет atȣnчĭ фіksъ къȣtъtȣріле sале asȣпра коasteĭ dѣалȣлĭ ꙟn фаца ферестреĭ; о тішкаре tȣлбȣрътоаре estраордіnаръ se mапіфеsta ꙟntр'аколо; пріntре stȣфошіĭ арборĭ че ꙟnкоронаȣ коаsta, se веdѣаȣ гръmъzĭ негре тішкъndȣsъ ꙟn тъчере, ші пȣtѣа чіnева а бъга de sѣатъ, кȣ toate къ ера ꙟntȣnерек, къ ачѣаstъ тішкаре se опера кȣ о лȣаре амінте ші такнікъ че веstѣа реалізаціа кȣвіntелор лȣĭ Ефрет.

— Sꙟntem копрінші, Мъріа Та, stрігъ Ефрет, ꙋребȣе sъ порнещі. Кът пеntрȣ mіnе, еȣ ръmъꙟȣ аічĭ; еĭ тъ вор веdѣа пеꙟнчеtat ла ферѣаstръ ші нȣ вор фі ла ꙟndоꙇалъ къ ещĭ М. Та. Аstфел поцĭ къщіга кътева тіnȣte, ꙟnsъ, пеntрȣ нȣтеле лȣĭ Dȣтnеzеȣ, пеntрȣ нȣтеле Пatріеĭ, порнеще!

Раdȣ ꙟнцелеse atȣnчĭ прітеждіа; ꙟтбръціші пе Ефрет, ꙟĭ dette оаре-каре іnstрȣкціĭ ші порні.

Dȣпъ ȣn sферt de чѣas Влаd іntръ:

— Влаdе, zіse Ефрет, taĭкътъȣ а лȣat dрȣтȣл Рꙟтnікȣлȣĭ; т'а ꙟnsърчіnat а'ці порȣнчі dіn партеĭ ка sъ'л ȣртеzĭ; порnіnd ꙟndatъ поцĭ sъ'л ажȣnцĭ.